

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА на „АВИОНАМС” АД за 2023 година

22.03.2024 г.

ГР. ПЛОВДИВ

Настоящият Годишен доклад за дейността на „АВИОНАМС“ АД за 2023 година е изготвен съгласно изискванията на чл.39 от Закона за счетоводството (ЗСч), чл. 187д и чл. 247 от Търговския закон (ТЗ), на база анализ на развитието, пазарните тенденции и присъствие, обществената, макро- и микроикономическата среда, финансово-икономическото му състояние през 2023 г., и вероятните перспективи за неговото развитие.

ЗАБЕЛЕЖКИ: Съгласно изискванията на Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия (ППЗПП), настоящият Годишен доклад съдържа Анализ на дейността и Анализ на финансовото състояние към 31.12.2023 г. и не съдържа Анализ на изпълнение на финансови и нефинансови цели по чл.61, ал.3, т.2 от ППЗПП. Към датата на текущия отчетен период, приключващ на 31.12.2023 г., Дружеството няма утвърдена от Общото събрание на акционерите (ОСА) Бизнес-програма, като е налице и обстоятелството, че Министерския съвет (МС) одобри и прие Политиката за участие на държавата в публичните предприятия с Решение № 776 от 12.10.2022 г., но до настоящия момент не са конкретизирани цели и планирани резултати за АВИОНАМС, съгласно изискванията на чл.57, ал.1 и чл.60, ал.1 от ППЗПП.

Съгласно условията на чл.2 във връзка с чл.5, ал.2, т.4 от ППЗПП, в приетата от МС Политика на държавата би следвало да бъдат посочени не само целите, но и **„показателите за изпълнението на политиката“**, като предвид тяхната неопределеност към 31.12.2023 г. не е налице база за определяне на конкретни стойности за ключовите показатели за изпълнение на финансови и нефинансови цели за 2023 г.

Към датата на изготвяне на доклада, органа представляващ държавата в капитала на Дружеството е приел „реалистичния вариант“ от актуализирания проект на Бизнес програмата за периода 2024-2026 г., и на основание чл.223 от ТЗ в ТРРЮЛНЦ на 20.02.2024 г. е обявена Покана за ОСА на АВИОНАМС за 22.03.2024 г. При положително решение на ОСА, Дружеството ще предостави одобрената Бизнес програмата на АВИОНАМС за периода 2024-2026 г. на АППК за последващо отчитане и контрол съгласно приетата с ПМС № 309 от 15.12.2023 г. „Методика за оценка на изпълнението на одобрените бизнес програми на публичните предприятия“

На основание Приложение № 1 към приетата в края на 2022 г. Политика на държавата, АВИОНАМС е публично предприятие от групата **„А2 - предприятията осъществяващи търговска дейност и осъществяващи публични функции и политики, като част от дейността им е финансирана от държавата“**, но до момента на АВИОНАМС не са възлагани цели на публичната политика в изпълнение на чл.7, ал.1 от ЗПП, и Дружеството не е получавало и не отчита финансиране от бюджета за покриване на разходи съгласно чл.7, ал.3 от ЗПП.

22.03.2024 г.
гр. Пловдив

Изпълнителен директор:
инж. Йордан Новаков

ОДОБРЕНИЕ НА ГОДИШНИЯ ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

Годишният доклад за дейността на „АВИОНАМС“ АД за 2023 година е разгледан и одобрен от Съвета на директорите на Дружеството на свое заседание, проведено на 22.03.2024 г., и е приет с Протокол № 101 от 22.03.2024 г.

Председател на
Съвета на директорите :
Атанас Тодоров

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ , вкл. Клонове (чл.39, т.7 от ЗСч) и Свързани лица (съгласно СС 24)	4
2. ОБЕКТИВЕН ПРЕГЛЕД ЗА ДЕЙНОСТТА (чл.39, т.1 от ЗСч)	7
2.1. Дейност.....	7
2.2. Капиталови промени	7
2.3. Информация за приходите и разходите.....	7
2.4. Текущо състояние.....	9
2.5. Рискове, пред които е изправено Дружеството	10
3. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИ И НЕФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ (чл.39, т.2 от ЗСч)	13
3.1. Финансови показатели	13
3.2. Нефинансови показатели	18
4. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ (чл.39, т.5 от ЗСч)	20
5. ОЦЕНКА НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ИНВЕСТИЦИОННИ НАМЕРЕНИЯ	20
6. ИНФОРМАЦИЯ ЗА СДЕЛКИ, СКЛЮЧЕНИ МЕЖДУ АВИОНАМС И СВЪРЗАНИ ЛИЦА	20
7. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА СОБСТВЕНИ АКЦИИ (чл.187д от ТЗ и чл.39, т.6 от ЗСч)	21
8. ИНФОРМАЦИЯ ЗА СДЕЛКИ, ВОДЕНИ ИЗВЪНБАЛАНСОВО	21
9. ДЯЛОВИ УЧАСТИЯ НА АВИОНАМС, ОСНОВНИ ИНВЕСТИЦИИ В СТРАНАТА И ИЗТОЧНИЦИ /НАЧИНИ НА ФИНАНСИРАНЕ	21
10. СКЛЮЧЕНИ ОТ АВИОНАМС ДОГОВОРИ ЗА ЗАЕМ	21
11. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ПОЛИТИКАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ РЕСУРСИ	22
11.1. Използвани финансови инструменти (чл.39, т.8 от ЗСч).....	22
11.2. Информация, касаеща натрупаните загуби в Собствения капитал на Дружеството отнасяща се към притежателите на капитала, за периода от 2012 г. до 31.12.2023 г.	22
12. ПРОМЕНИ В УПРАВИТЕЛНИТЕ И НАДЗОРНИ ОРГАНИ И НАСТЪПИЛИ ПРОМЕНИ В ОСНОВНИТЕ ПРИНЦИПИ НА УПРАВЛЕНИЕ	27
12.1. Промени в управителните и надзорни органи	27
12.2. Системи за вътрешен контрол и управление на риска.....	27
13. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЧЛЕНОВЕТЕ НА СЪВЕТА НА ДИРЕКТОРИТЕ (чл.247, ал.2 от ТЗ)	28
13.1. Размер на възнагражденията, наградите и/или ползите на членове на управителните и контролните органи (чл.247, ал.2, т.1 от ТЗ).....	28
13.2. Придобити, притежавани и прехвърлени от членовете на Съветите през годината акции и облигации на Дружеството (чл.247, ал.2, т.2 от ТЗ).....	28
13.3. Права на членовете на управителните и контролните органи да придобиват акции/облигации на Дружеството (чл.247, ал.2, т.3 от ТЗ).....	28
13.4. Участие на членовете на Съветите в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети (чл.247, ал.2, т.4 от ТЗ).....	28
13.5. Информация за сключени договори по чл.240б от ТЗ (чл.247, ал.2, т.5 от ТЗ).....	28
14. ВЕРОЯТНО БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО (чл.39, т.4 от ЗСч и чл. 247, ал.3 от ТЗ)	28
15. ВАЖНИ СЪБИТИЯ, КОИТО СА НАСТЪПИЛИ СЛЕД ДАТАТА, КЪМ КОЯТО Е СЪСТАВЕН ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (чл.39, т.3 от ЗСч)	30

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ (ЧЛ.39, Т.7 ОТ ЗСЧ И СВЪРЗАНИ ЛИЦА СЪГЛАСНО СС 24)

Дружеството е вписано в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ТРРЮЛНЦ) при Агенцията по вписванията с **ЕИК 000635619**.

ФИРМА/НАИМЕНОВАНИЕ: АВИОНАМС / „АВИОНАМС“ АД

ПРАВНА ФОРМА: Акционерно дружество / публично предприятие от групата „А2“ по ЗПП

ИЗПИСВАНЕ НА ЧУЖД ЕЗИК: AVIONAMS / "AVIONAMS" AD

СЕДАЛИЩЕ И АДРЕС НА УПРАВЛЕНИЕ: ул. „Цар Симеон“ № 2, р-н Тракия, 4023, гр. Пловдив, БЪЛГАРИЯ
2 Tzar Simeon Str., District Trakia, 4023 Plovdiv, BULGARIA

ПРЕДМЕТ НА ДЕЙНОСТ: ИЗВЪРШВАНЕ НА ТЕХНИЧЕСКО ОБСЛУЖВАНЕ, РЕМОНТ И ПРОИЗВОДСТВО НА ЛЕТАТЕЛНИ АПАРАТИ, ВОЕННА ТЕХНИКА, ВЪОРЪЖЕНИЕ, БОЕПРИПАСИ И ДРУГО ВОЕННОТЕХНИЧЕСКО ИМУЩЕСТВО, СЪОРЪЖЕНИЯ, АПАРАТУРИ И МАШИНИ, ТРАНСФЕР НА ТЕХНОЛОГИИ И ПРОМИШЛЕНО КООПЕРИРАНЕ, ВЪНШНОТЪРГОВСКА ДЕЙНОСТ С ОРЪЖИЕ, ИЗДЕЛИЯ И ТЕХНОЛОГИИ С ДВОЙНА УПОТРЕБА, УПРАВЛЕНИЕ НА ДВИЖИМО И НЕДВИЖИМО ИМУЩЕСТВО, ВНОС, ИЗНОС, РЕКЛАМА, МАРКЕТИНГ, ИНЖЕНЕРИНГ, РАЗВИТИЕ И УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА ПРЕДЛАГАНИТЕ ПРОДУКТИ, УСЛУГИ, ТЕХНИЧЕСКА ПОМОЩ И ОБУЧЕНИЕ, КАКТО И ВСЯКА ДРУГА ДЕЙНОСТ, НЕЗАБРАНЕНА ОТ ЗАКОНА.

Дружеството може да извършва в СТРАНАТА И В ЧУЖБИНА СДЕЛКИ ОТ ВСЯКАКЪВ ВИД, ВКЛЮЧИТЕЛНО ДА ПРИДОБИВА И ОТЧУЖДАВА НЕДВИЖИМИ И ДВИЖИМИ ВЕЩИ И ВЕЩНИ ПРАВА, ЦЕННИ КНИГИ, ПРАВА ВЪРХУ ИЗОБРЕТЕНИЯ, ТЪРГОВСКИ МАРКИ, НОУ-ХАУ, АВТОРСКИ ПРОИЗВЕДЕНИЯ И ДРУГИ ОБЕКТИ НА ИНТЕЛЕКТУАЛНА СОБСТВЕНОСТ, ДА ПРИДОБИВА ПРАВА ОТ ВСЯКАКЪВ ВИД И ДА СЕ ЗАДЪЛЖАВА ПО ВСЯКАКЪВ НАЧИН.

Дружеството може да ОТКРИВА КЛОНОВЕ И ПРЕДСТАВИТЕЛСТВА И ДА УЧАСТВА В ДРУЖЕСТВА С МЕСТНИ И ЧУЖДЕСТРАННИ ЛИЦА В СТРАНАТА И В ЧУЖБИНА.

СОБСТВЕНОСТ: 99.97 % собственик на капитала на Дружеството е „Държавна Консолидационна Компания“ ЕАД, гр. София (ДКК ЕАД). Правата на държавата, като едноличен собственик на капитала на ДКК ЕАД, упражнява Министърът на икономиката и индустрията (МИИ).

КАПИТАЛ: Дружеството е с капитал 56 469 069 лева, разпределен в 2 091 447 броя поименни акции с право на глас, всяка една с номинална стойност 27 лв.

Акционери:	Участие в капитала:	
ДКК ЕАД, гр.София	56 449 683 лв.	99.97%
други 8 (осем) ЮЛ, общо	19 386 лв.	0.03%
Общо записан и внесен капитал:	56 469 069 лв.	100.00%

ОРГАНИ НА УПРАВЛЕНИЕ:

Дружеството е с Едностепенна система на управление и се **управлява от Съвет на директорите (СД)** в състав:

- Атанас Христов Тодоров – независим член по ЗПП, председател на СД;
- инж. Йордан Георгиев Новаков – представител на държавата по ЗПП;
- Христо Стоянов Ханджиев – представител на държавата по ЗПП,

и се представлява от инж. Йордан Новаков – Изпълнителен директор.

**ЛИЦЕНЗИИ, РАЗРЕШИТЕЛНИ
ЗА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА
НА ДЕЙНОСТТА:**

Като сертифицирана Организация за техническо обслужване и ремонт на вертолети тип Ми-8 и неговите модификации, Дружеството се съобразява с всички промени в изискванията от страна на сертифициращите организации относно експлоатацията на въздухоплателните средства, и на възложителите по договори за ремонт на тези вертолети.

Във връзка с външно търговската дейност, от 11.11.2019 г. Дружеството притежава Европейски сертификат за Одобрен икономически оператор № BG AEOF 0006356190095 - Митнически опростявания/Сигурност и безопасност.

В изпълнение на Българската нормативна уредба, Дружеството е включено в Базата данни на кандидатите за участие в международни търгове на НАТО, поддържана от Министерството на икономиката и индустрията. От м. октомври 2014 г. „АВИОНАМС“ АД е сертифицирана от Държавната комисия по сигурността на информация за Регистратура в областта на международните отношения с НАТО с ниво на класификация „NATO SECRET”.

Към настоящия момент, приложимите за дейността изисквания са свързани основно с поддържане сертификатите по стандартите ISO 9001:2015 и AQAP 2110-изд.D, версия 1, по авиационните правила АП 145 от АР МАК и Наредба 145 от ГС на ГВА, както и лицензите по нормативната уредба регулираща: Износ/Внос и Трансфер на продукти свързани с отбраната; Износ и Трансфер на изделия и технологии с двойна употреба по ЗЕКПСОИТДУ; за производство, съхранение и търговия на оръжия и боеприпаси по ЗОБВВПИ; за охрана на имущество по ЗЧОД и за администратор на лични данни по GDPR.

Като дружество, което се контролира от търговско дружество с над 50 на сто държавно участие, по смисъла на чл.2, ал.1 Закона за публичните предприятия (ЗПП), в съответствие с чл.14, ал.1 от Правилника за прилагане на ЗПП (ППЗПП) АВИОНАМС представя в Агенцията за публичните предприятия и контрол (АППК) тримесечни и годишни финансови отчети, анализ за дейността и анализ на финансовото си състояние, изготвени съгласно чл.61 от ЗПП и съобразени с Вътрешните правила за текущ контрол и отчитане, задължителни за дъщерните дружества от групата на ДКК и процедурите на Дирекция „Индустиални отношения и управление на държавното участие” към МИИ.

КЛОНОВЕ:

(чл. 39, т.7 от ЗСч)

Дружеството няма регистрирани клонове.

СВЪРЗАНИ ЛИЦА:
(съгласно СС 24)

„АВИОНАМС“ АД е във взаимоотношения на свързани лица /или е била през предходната 2022 г./ със следните юридически и физически лица:

- **„Държавна Консолидационна Компания“ ЕАД, гр. София, мажоритарен акционер (ДКК ЕАД) с ЕСК Българската държава чрез Министъра на икономиката и индустрията**
- **дружества от групата на ДКК (под общ контрол):**
 - „Вазовски машиностроителни заводи“ ЕАД, гр. Сопот;
 - „Кинтекс“ ЕАД, гр. София;
 - „НИТИ“ ЕАД, гр. Казанлък;
 - „Ел Би Булгарикум“ ЕАД, гр. София;
 - „Монтажи“ ЕАД, гр. София (вкл. от група „Монтажи“ ЕАД - „Монтажи-София“ ЕООД, гр. София);
 - „Еко Антрацит“ ЕАД, гр. София;
 - „Екоинженеринг-РМ“ ЕООД, гр. София;
 - „Национален институт за изследвания и сертификация“ ЕООД, гр. София;
 - „Институт по маркетинг“ ЕООД, гр. София;
 - „Консолид Комерс“ ЕАД (л), гр. София;
 - „Стопански търговски комплекс“ ЕООД (л), гр. София;
 - „Овча купел“ ЕООД (л), гр. София;
 - „Тежко машиностроене“ АД (л), гр. София;
 - „Учебно консултантски комплекс“ ЕООД (л), гр. София - от 27.03.2023 г. е преобразувано чрез вливане в ДКК ЕАД;

- **дружества извън групата ДКК - под общ контрол от държавата като ЕСК чрез Министъра на икономиката и индустрията:**
 - „Българска агенция за експортно застраховане“ ЕАД (БАЕЗ), гр. София;
 - „Национална компания индустриални зони“ ЕАД, гр. София;
 - ДП „Управление и стопанисване на язовири“, гр. София;
 - ДП „Държавна петролна компания“, гр. София, заличено 12.12.2023 г.;
 - „Българска Банка за Развитие“ ЕАД, гр. София - дружество под общ контрол от държавата до 12.04.2022 г.;

- **дъщерни дружества от групата на „АВИОНАМС“ АД:**
 - „Сън Сити Пропърти Мениджмънт“ ЕООД, гр. София - без дейност от 2015 г. до настоящия момент;
- **ключов управленски персонал:**
 - инж. Йордан Георгиев Новаков – член на СД, Изпълнителен директор;
 - Атанас Христов Тодоров – Председател на СД;
 - Людмила Тодорова Димитрова – член на СД до 06.06.2023 г.;
 - Христо Стоянов Ханджиев – член на СД от 07.06.2023 г.

2. ОБЕКТИВЕН ПРЕГЛЕД ЗА ДЕЙНОСТТА (чл.39, т.1 ОТ ЗСЧ)

2.1. Дейност

През текущия отчетен период, „АВИОНАМС“ АД осъществяваше своята дейност в съответствие с чл.5 от Устава на дружеството. За предходния отчетен период - в Годишния финансов отчет към 31.12.2022 г. и Годишната данъчна декларация за 2022 година, дружеството е посочило основен предмет на дейност „Ремонт и поддържане на въздухоплавателни и космически средства“ /код 33.16/, предвид това, че нетните приходи от дейността са свързани изцяло с техническо обслужване и ремонт на авиационно-техническо имущество (АТИ) от въздухоплавателни средства.

През текущия отчетен период на 2023 година, както и през съпоставимия предходен период на 2022 година, Дружеството не е извършвало съществени странични или неспецифични за предмета на бизнеса му дейности, и не е продавало Дълготрайни материални активи за да акумулира допълнително приходи или за да финансира обичайната си дейност.

2.2. Капиталови промени

През предходната 2022 г., както и през текущия отчетен период, приключващ на 31.12.2023 г., регистрирания капитал не е променян. Няма промяна и в структурата на собствениците на капитала.

2.3. Информация за приходите и разходите

Реализираните приходи от дейността за отчетния период, приключващ на 31.12.2023 г. и тяхното изменение спрямо съпоставимия предходен период на 2022 г., са както следва:

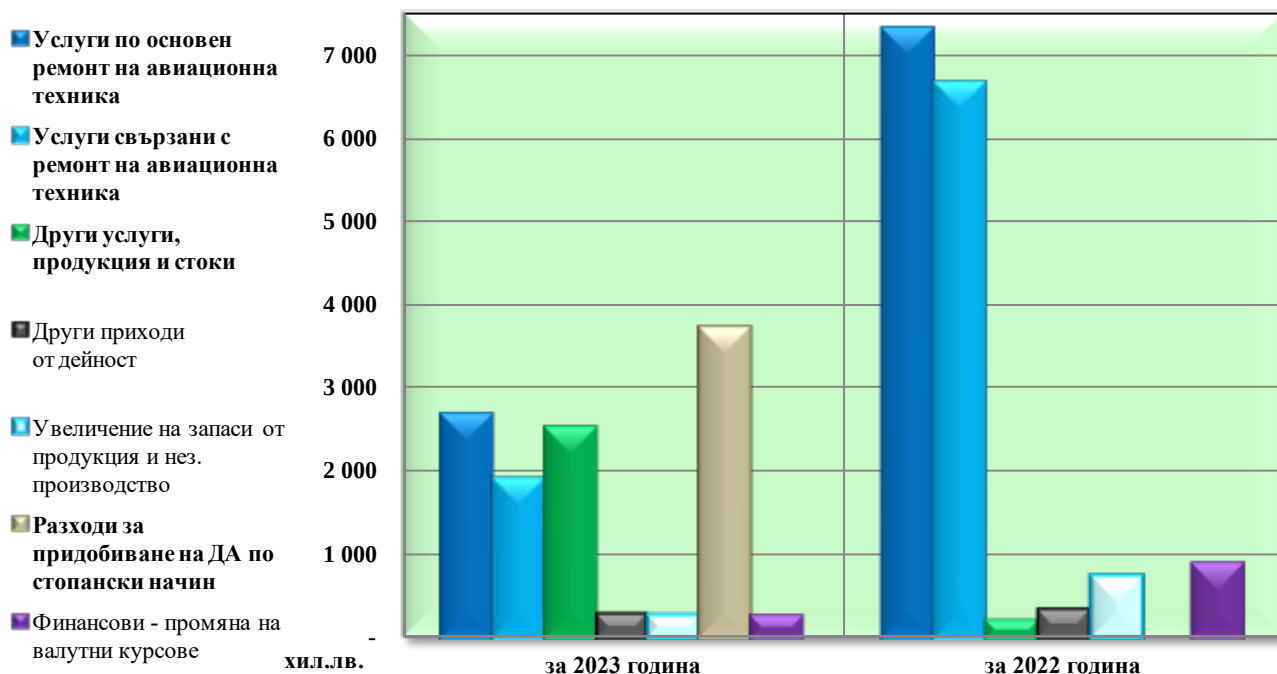
Приходи по видове	в хил.лева				дял в общите приходи	
	2023 г.	2022 г.	изменение	в %	2023 г.	2022 г.
- основен ремонт на АТ	2 679	7 307	(4 628)	(63.3%)	23.15%	45.49%
- услуги по ремонт на АТ	1 926	6 656	(4 730)	(71.1%)	16.64%	41.44%
- други и продажба на стоки	2 483	203	2 280	1 123%	21.46%	1.26%
НЕТНИ приходи от продажби	7 088	14 166	(7 078)	(50.0%)	61.25%	88.19%
- други приходи от дейност	259	299	(40)	(13.4%)	2.24%	1.86%
- увеличени запаси от продукция и незав. произв.	277	739	(462)	(62.5%)	2.39%	4.60%
- разходи за придобиване на ДА по стопански начин	3 691	5	3 686	73720%	31.90%	0.03%
Общо приходи от оперативната дейност	11 315	15 209	(3 894)	(25.6%)	97.78%	94.68%
Финансови приходи - от промяна на валутни курсове	257	854	(597)	(69.9%)	2.22%	5.32%
ОБЩО ПРИХОДИ	11 572	16 063	(4 491)	(28.0%)	100%	100%

Общо признатите приходи от дейността на дружеството през отчетния период приключващ на 31.12.2023 г., в абсолютна сума са в размер на 11 572 хил.лв. От тях, 97.78% са приходите, свързани с основния предмет на дейност на дружеството, 61.25% е дялът на Нетните приходи от продажби в размер на 7 088 хил.лв. Другите приходи са в размер на 259 хил.лв. – 2.24% от общите приходи.

През отчетния период на 2023 г. Дружеството отчита разходи за придобиване на активи и увеличение на запасите в общ размер от 3 968 хил.лв. - 34.29% от общо признатите приходи, докато през съответния период на 2022 г. същите са в размер на 744 хил.лв. - 4.63% от признатите приходи.

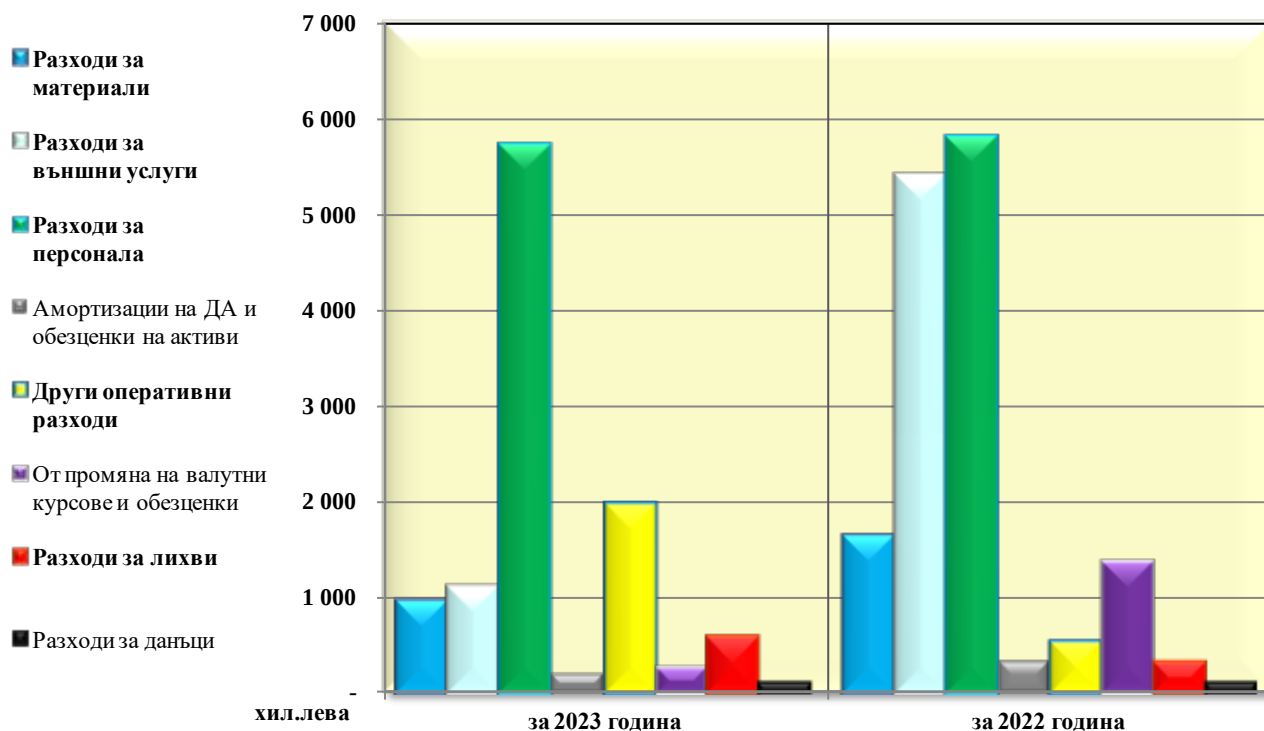
Финансовите приходи за периода са в размер на **257 хил.лв. (2.22%)**, формирани основно от положителни разлики от промяната на валутни курсове. Дружеството е реализирало общо **2 хил.лв.** приходи от лихви само от една от 4-те банки, в които има разплащателни сметки съгласно ЗПП.

Реализирани приходи по видове

Отчетени разходи през 2023 г. и тяхното изменение спрямо 2022 г.:

Отчетени разходи по видове

Отчетените разходи за дейността през отчетния период, приключващ на 31.12.2023 г. и тяхното изменение спрямо съпоставимия предходен период на 2022 г., са както следва:

Разходи по видове	в хил.лева				дълг в общите разходи	
	2023 г.	2022 г.	изменение	в %	2023 г.	2022 г.
- разходи за материали	955	1 627	(672)	(41.3%)	8.78%	10.55%
- разходи за външни услуги	1 135	5 413	(4 278)	(79.0%)	10.44%	35.10%
- разходи за персонала	5 719	5 798	(79)	(1.4%)	52.61%	37.59%
- амортизации на ДА и обезценки на активи	191	312	(121)	(38.8%)	1.76%	2.02%
- други оперативни разходи	1 965	537	1 428	265.9%	18.08%	3.48%
Общо разходи за оперативната дейност	9 965	13 687	(3 722)	(27.2%)	91.67%	88.74%
- промяна на валутни курсове и обезценки	271	1 346	(1 075)	(79.9%)	2.49%	8.73%
- разходи за лихви по заем	556	315	241	76.5%	5.11%	2.04%
Общо разходи за финансова дейност	827	1 661	(834)	(50.2%)	7.61%	10.77%
Разходи за данъци (нето)	79	75	4	5.3%	0.73%	0.49%
ВСИЧКО РАЗХОДИ за дейността с данъци	10 871	15 423	(4 552)	(29.5%)	100%	100%

През отчетния период в Дружеството са извършени разходи за дейността в размер на **10 871 хил.лв.** Разпределението спрямо общите разходи с данъци е както следва: **91.67%** от тях са разходи за оперативна дейност в размер на **9 965 хил. лв.** и **7.61 %** са финансови разходи в размер на **827 хил.лв.**

Финансовите разходи формирани от отрицателни разлики от промяна на валутни курсове са **271 хил.лв.** Лихвите по търговския заем през отчетния период на 2023 г. са в размер на **556 хил.лв.**

През съпоставимия отчетен период на предходната 2022 година отрицателните разлики от промяна на валутни курсове са **1 346 хил.лв.**, а лихвите по заема са в размер на **315 хил.лв.**

2.4. Текущо състояние

За 2023 г. Дружеството реализира нетна печалба от дейността в размер на **701 хил.лв.** За съпоставимия предходен период - 2022 г. е отчетен финансов резултат печалба в размер на **640 хил.лв.**

Резултата от оперативната дейност /без резултата от финансова дейност/ за текущия отчетен период - **към 31.12.2023 г.**, е печалба в размер на **1 350 хил.лв. (11.93%)** при отчетена печалба за периода, приключващ на 31.12.2022 г. в размер на **1 522 хил.лв. - 10.01%** от оперативните приходи. Резултата от финансовата дейност през текущия отчетен период на 2023 г. е загуба в размер на **(570) хил.лв.**, при отчетена загуба през предходния период на 2022 г. от **(807) хил.лв.**

Собственият капитал в края на отчетния период е **16 159 хил.лв.**, увеличен със **701 хил.лв. (с 4.53 на сто)** спрямо отчетения в началото на периода Собствен капитал в размер на **15 458 хил.лв.**

По отношение текущото състояние на активите, най-голям дял в общите активи на Дружеството заемат „Материалните запаси“ в размер на **21 489 хил.лв.** От тях „Готовата продукция на склад“ и „Незавършеното производство“ са размер на **14 205 хил.лв. (44.66% от активите)**, дължащо се на намиращото се към момента в ремонт Авиационно-техническо имущество (АТИ) по договори с чуждестранни контрагенти, както и на текущи незавършени поръчки за поддържане на неактуалните военновременни задължения, съгласно действащото ПМС № 293 от 2008 г.

Общите задължения на дружеството са намалени с **(1 668) хил.лв.**, като най-голям дял в пасивите на дружеството заемат задълженията по търговския заем към мажоритарния акционер в общ размер от **12 863 хил.лв.**, представляващи **82.2%** от **15 648 хил.лв.** общи задължения към **31.12.2023 г.**

Намалението на задълженията на Дружеството през отчетния период се дължи основно на уредени разчети с контрагенти - намалението на текущите задължения е общо в размер на **(3 258) хил.лв.**, докато увеличението на задълженията към ДКК ЕАД е в размер на **1 711 хил.лв.**

2.5. Рискове, пред които е изправено Дружеството

Основните рискове, които директно или индиректно могат да засегнат дейността на Дружеството и да повлияят върху всяко инвестиционно решение се делят най-общо на систематични и несистематични рискови фактори.

СИСТЕМАТИЧНИ РИСКОВЕ

Лихвен риск – Лихвеният риск се включва в категорията на макроикономическите рискове, поради факта, че предпоставка за промяна в лихвените равнища е появата на нестабилност във финансовата система на страната и на Европейския съюз като цяло.

Инфлационен риск – Рискът от увеличението на инфлацията е свързан с намаляването на реалната покупателна сила на икономическите субекти.

Системата на валутен борд контролира паричното предлагане, но външно-политически или пазарни фактори могат да окажат натиск в посока на увеличение на ценовите нива на изделията от внос, които Дружеството влага в ремонта на авиационна техника. Към датата на изготвяне на настоящия анализ на риска, както в световен мащаб, така и в страната се наблюдават съществени инфлационни процеси, особено по отношение на енергоносителите, от което следва и значително увеличение на общите разходи, както и на разходите за персонала поради политиката за изпреварващ ръст на минималната работна заплата за страната.

Политически риск – политическият риск се основава на възникналите вътрешно и външно политически сътресения на пазара, на който оперира дружеството – свързани най-вече с наложените ограничения в дейността на дружеството, основно поради санкциите към Руската Федерация.

Честите промени в законодателството, нееднозначното прилагане на Закона за обществените поръчки и за целите на политиката на държавата по Закона за публичните предприятия, както и липсата на поръчки за традиционния клиент – ВВС на Република България, също ограничават Дружеството при изпълнение на основния му предмет на дейност и поставят на риск поддържането на голяма част от производствените му мощности, свързани с неактуализираните ВВ Задължения от 2008 г. до момента.

Валутен риск – Дружеството не е било изложено в предходни периоди пряко на голям валутен риск, когато е извършвало дейността си само с националната валута и/или с единната европейска валута.

Изпълнението на подписани договори, както и изпълнението на проекти, в които Дружеството е участвало, е налагало работа по външно-търговски договори, свързани предимно с плащания към доставчиците и постъпления от клиентите в щатски долари.

Предвид договорени в предходни периоди условия, промяната на валутния курс на щатския долар на международния пазар е оказвало съществено влияние върху финансовите резултати на Дружеството в периода от 2015 до 2021 година.

През предходната 2022 г. и през отчетния период на 2023 г. Дружеството се стреми да прилага условия за минимизиране на този валутен риск при преговорите за сключване на нови договори, като договорената валута на външно-търговските договори е евро.

НЕСИСТЕМАТИЧНИ РИСКОВЕ

Фирмен риск – основният риск за Дружеството е намаляването на ефективната сума на приходите, което би довело до промяна в рентабилността. За тази цел е необходимо да се минимизират факторите, които пораждаат несигурност в ритмичното генериране на приходи от страна на Дружеството. Тази несигурност може да бъде измерена чрез променливостта на получаваните приходи в течение на времето. Колкото по променливи и по непостоянни са приходите на предприятието, толкова по-голяма е несигурността да бъде реализиран положителен финансов резултат, т.е. рискът за акционерите, респективно кредиторите на Дружеството ще бъде по-висок.

Бизнес риск – бизнес рискът се определя от естеството на дейност на Дружеството. Този риск се дефинира като несигурността, свързана с получаването на приход, присъщ както за отрасъла, в който Дружеството функционира, така и за начина на извършване на услугите.

Нормално е приходите на Дружеството да варират в течение на времето като функция на промените в обема на продажбите и свързаните с тях разходи, както и дългосрочния период на изпълнение на договорите за ремонт на авиационна техника.

Операционен риск - операционният риск представлява риск от загуба, произтичащ от неадекватни или недобре функциониращи вътрешни процеси, хора, и системи, или от външни събития. Операционно събитие е събитие, водещо до отклонение на действителните от очакваните резултати от дейността в резултат на грешки и неправилно функциониране на системи, хора, процеси.

- като одобрена Организация за техническо обслужване и ремонт на авиационна техника, вкл. на вертолети тип Ми-8 и техните модификации с гражданско и военно предназначение, Дружеството разполага с необходимия обучен персонал, съответните специфични материални активи, актуална документация и процедури, потвърдени както от ГВА на България и АР МАК (Авиационния регистър към Междудържавния авиационен комитет), така и от страна на въздухоплавателни агенции на възложители по договори за ремонт на авиационна техника;
- към датата на изготвяне на настоящия доклад, съответните компетентни организации са потвърдили и лицензите, позволяващи на Дружеството ремонта, производството, съхранението, транспорта, търговията и трансфера на продукти свързани с отбраната и на изделията с двойно предназначение;
- от м. ноември 2019 г. Дружеството е Одобрен икономически оператор за Европейския съюз - Митнически опростявания/Сигурност и безопасност;
- системата за управление на качеството отговаря на изискванията на ISO9001:2015 и съюзната публикация NATO AQAP 2110;
- с решение на Съвета на директорите от 03.08.2020 г. е въведен ЕТИЧЕН КОДЕКС ЗА ПОВЕДЕНИЕ на служителите АВИОНАМС, с цел предотвратяване възможностите за допускане на прояви на корупция и други незаконни действия, повишаване общественото доверие в професионализма и морала на персонала, и утвърждаване престижа на Дружеството;
- като публично дружество по ЗПП, АВИОНАМС е въвело и изпълнява вътрешните правила, задължителни за дъщерните дружества от групата ДКК към МИИ, и съгласно изискванията на ЗПП дейността му се отчита, както пред МИИ и органа представляващ държавата в лицето на Съвета на директорите на ДКК, така и пред Агенцията за публични предприятия и контрол.

Предвид горното, операционният риск в АВИОНАМС се контролира от обучен персонал, съгласно действащите вътрешни стандарти, работни процедури и инструкции. Една от целите на този контрол е минимизиране на отрицателните икономически резултати и/или допълнителните разходи в резултат на евентуално настъпване на негативно операционно събитие.

Ликвиден риск - този вид риск се свързва с вероятността Дружеството да изпадне в състояние трудно да посреща задълженията си или в невъзможност да ги обслужва.

За предходната 2022 г. и в края на текущия отчетен период – към 31.12.2023 г., Дружеството приключва без просрочени задължения към персонала, бюджета и към търговските си контрагенти. Отчетените задължения към клиентите по предоставени аванси са по текущо изпълнявани ремонтни дейности, които ще бъдат приключени със съответните поръчки по условията на договорите. Дружеството не отчита и просрочени задължения към мажоритарния акционер по Договора за търговски заем от 2016 г. Към момента на изготвяне на настоящия отчет Дружеството е в процес на преговори и очаква решението на мажоритарния акционер за актуализация условията на търговския заем от 2016 г., касаещи размера на прехвърлени вземания през 2020 г., и на дължимите лихви по тях.

Рискът свързан с паричните потоци разглежда проблемите с наличните парични средства в Дружеството. Управлението му изисква ежедневен мониторинг на предстоящите плащания и падежи за поддържане на положителна стойност на ликвидността с наличните парични средства, т.е. готовност за посрещане на текущите задължения. Продължителния цикъл за изпълнение ремонта на авиационната техника, независимо от договорните условия за него, не позволява гарантирането на регулярни входящи парични потоци от страна на клиентите, като при това Дружеството не може да разчита на външно финансиране под формата на договори за кредит.

Върху дълготрайните материални активи на АВИОНАМС, вкл. върху всички имоти (земи и сгради), както и върху част от машини и съоръжения бяха наложени запори, като обезпечение на вземанията на „КТБ“ АД (н) по договори за кредит от 2012 година, които вземания са отпаднали още през 2019 година. От страна на синдиците на „КТБ“ АД (н) не бяха предприемани действия за заличаване на запорите в Агенцията по вписванията и Централния регистър за особените залози, и ликвидния риск за покриване на задълженията съгласно техния падеж, се преодоляваше чрез провеждане на политика с основните доставчици за отложено плащане, както и с клиентите за включване на авансови плащания.

В края на предходната 2022 г., от страна на Дружеството бяха предприети действия по заличаване на забраните върху имотите, което осигури възможността за сключване на договори за кредити, свързани с обратно финансиране на дейността и на бъдещите инвестиционни проекти. В същото време, съгласно ограничителните условия на чл. 26, ал. 2, т. 3 от ППЗПП, финансирането чрез кредитиране е възможно само след одобрение от ОСА на Дружеството, поради което за навременно плащане на текущите си задължения, **от м. август 2017 г.** до настоящия отчетен период - към **31.12.2023 г.**, АВИОНАМС финансира дейността си с текущите приходи от продажби, вкл. с предоставените аванси от клиенти.

РИСКОВЕ СВЪРЗАНИ С ИЗВЪНРЕДНИ /ФОРСМАЖОРНИ/ ОБСТОЯТЕЛСТВА

Като най-съществен извънреден риск, към датата на изготвяне на настоящия доклад, се оценяват форсмажорните обстоятелства, касаещи външно-икономическите и политически отношения между Руската Федерация, страните от Европейския съюз и САЩ. Към момента на изготвяне на настоящия отчет, все по-голямо влияние върху текущата дейност оказва нееднозначното тълкуване на тези санкции от страна Агенция „Митници“, което може да доведе до риск и пред бъдещото развитие на Дружеството.

На основание структурно определящото място на Пловдивския авиоремонтен завод в областта на авиационната индустрия в България, както и в качеството му на стратегически обект от значение за националната сигурност, все по-голямо значение за бъдещото му развитие придобива признаването на АВИОНАМС като част от националните стратегически мощности за поддържане на авиационната техника експлоатирана от Военновъздушните сили на Република България.

С цел минимизиране на рисковете, посочени по-горе, е необходимо да бъдат взети очакваните от 2020 г. решения по ЗПП, с които еднозначно да бъдат определени стратегическите публични цели на държавата спрямо АВИОНАМС като дружество от групата „А2“, съгласно приетата в края на 2022 г. Политика на държавата за участие в публичните предприятия.

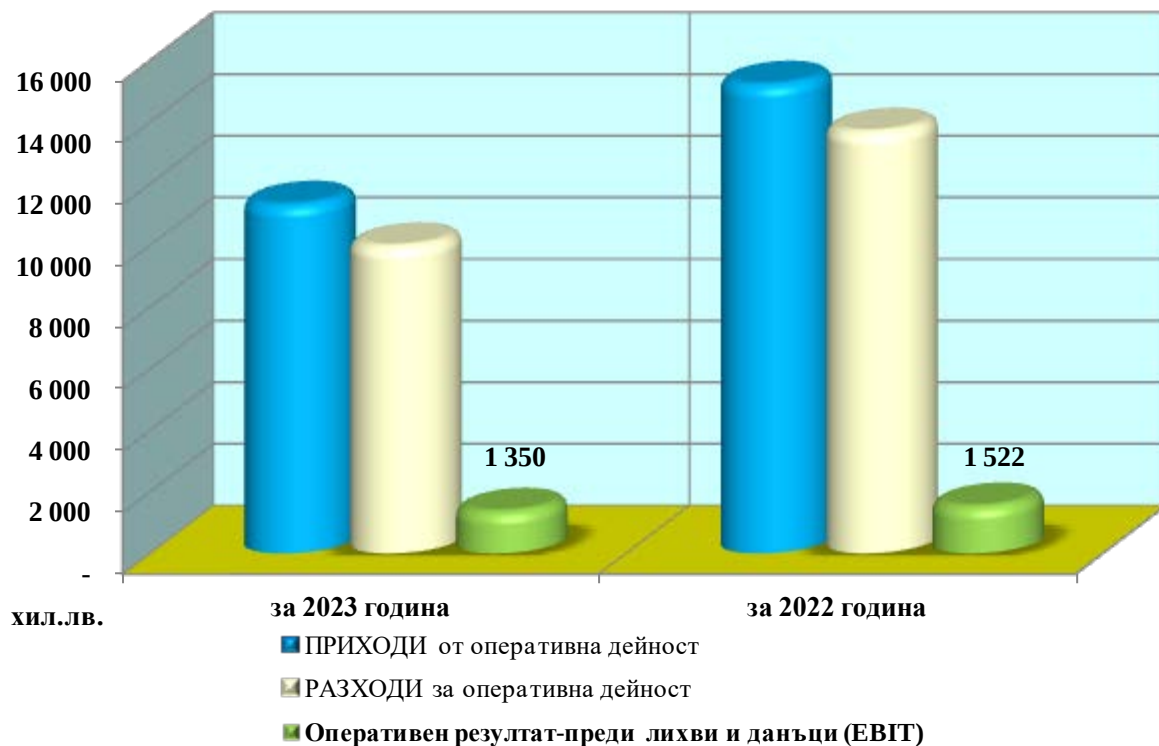
3. АНАЛИЗ НА ФИНАНСОВИ И НЕФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ (ЧЛ.39, Т.2 ОТ ЗСЧ)

3.1. Финансови показатели

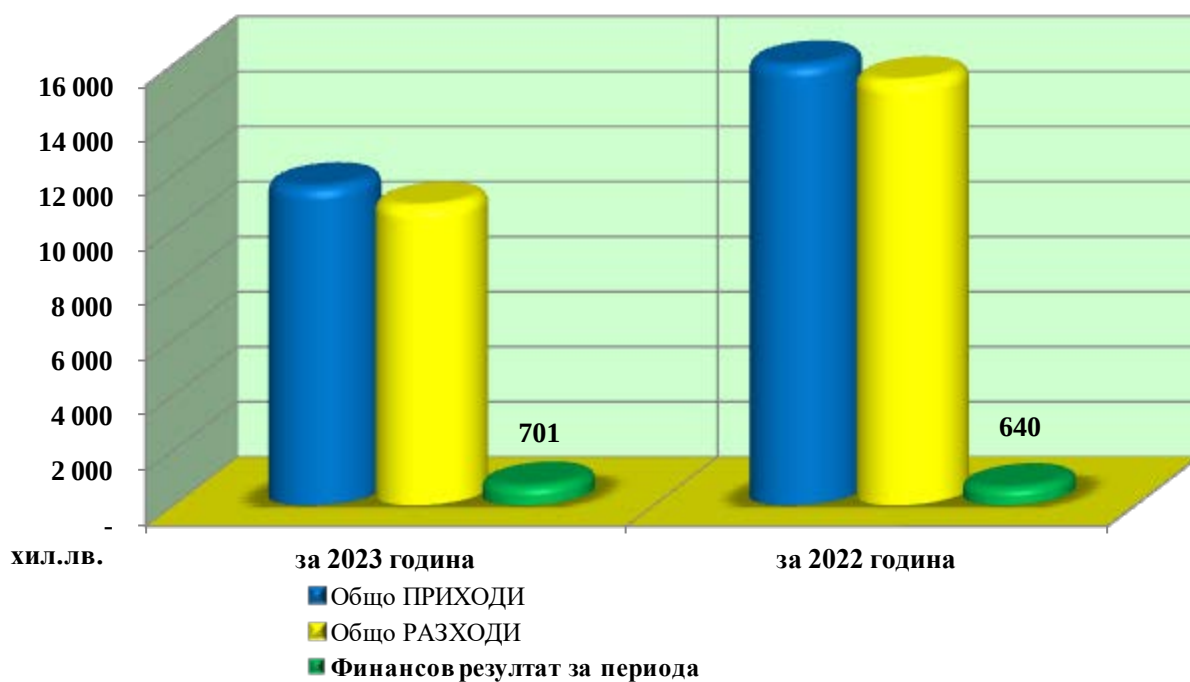
Финансовото състояние на „АВИОНАМС“ АД може да бъде илюстрирано с основните финансови показатели за текущия отчетен период на **2023 г.**, спрямо съпоставимия предходен период на **2022 г.**:

№ ред	Основни икономически показатели	2023 г. ХИЛ.ЛВ.	2022 г. ХИЛ.ЛВ.	изменение 2023/2022 в ХИЛ.ЛВ. в %	
1	Финансов резултат за периода	701	640	61	9.5%
2	Нетни приходи от продажби за периода	7 088	14 166	(7 078)	(50.0%)
3	Общо приходи от оперативна дейност	11 315	15 209	(3 894)	(25.6%)
4	Приходи от финансова дейност за периода	257	854	(597)	(69.9%)
5	ОБЩО приходи от дейността за периода	11 572	16 603	(4 491)	(28.0%)
6	Общо разходи за оперативна дейност	9 965	13 687	(3 722)	(27.2%)
7.1	Разходи за финансова дейност за периода	827	1 661	(834)	(50.2%)
8.1	ОБЩО разходи за дейността за периода	10 792	15 348	(4 556)	(29.7%)
7.2	Разходи за данъци	79	75	4	5.3%
8.2	ВСИЧКО разходи с данъци	10 871	15 423	(4 552)	(29.5%)
9	СОБСТВЕН КАПИТАЛ към 31 декември	16 159	15 458	701	4.5%
10	ОБЩА сума на пасивите към 31 декември	15 648	17 316	(1 668)	(9.6%)
11	Краткосрочни задължения	2 688	5 946	(3 258)	(54.8%)
12	Дългосрочни задължения и провизии	12 960	11 370	1 590	14.0%
13	ОБЩА сума на активите към 31 декември	31 807	32 774	(967)	(3.0%)
14	Краткотрайни активи	24 027	28 810	(4 783)	(16.6%)
15	Материални запаси	21 489	21 838	(349)	(1.6%)
16	Краткосрочни вземания	1 705	1 662	43	2.6%
17	Парични средства	833	5 310	(4 477)	(84.3%)
Коефициенти на ефективност:					
18	Ефективност на разходите - р.5/р.7	1.072	1.047	0.026	пок.1/А2
19	Ефективност на разходите от оперативна дейност - р.3/р.6	1.136	1.111	0.024	
Рентабилност:					
20	Рентабилност на собствения капитал - р.1/р.9*100	4.340	4.140	0.200	пок.2/А2 (ROE)
21	Рентабилност на приходите от продажби - р.1/р.2*100	9.890	4.520	5.370	
22	Рентабилност на пасивите -р.1/р.10*100	4.480	3.700	0.780	
23	Рентабилност на активите - р.1/р.13*100	2.200	1.950	0.250	(ROA)
Коефициенти на финансова автономност:					
24	Задлъжнялост - р.10/р.9	0.68	1.120	(0.152)	пок.3/А2
25	Платежеспособност - р.13/р.10	2.033	1.893	0.140	
Коефициенти на ликвидност:					
26	Обща ликвидност - р.14/р.11	8.939	4.845	4.093	пок.4/А2
27	Бърза ликвидност - (р.16+р.17)/р.11	0.944	1.173	(0.228)	
28	Абсолютна ликвидност - р.17/р.11	0.310	0.893	(0.583)	

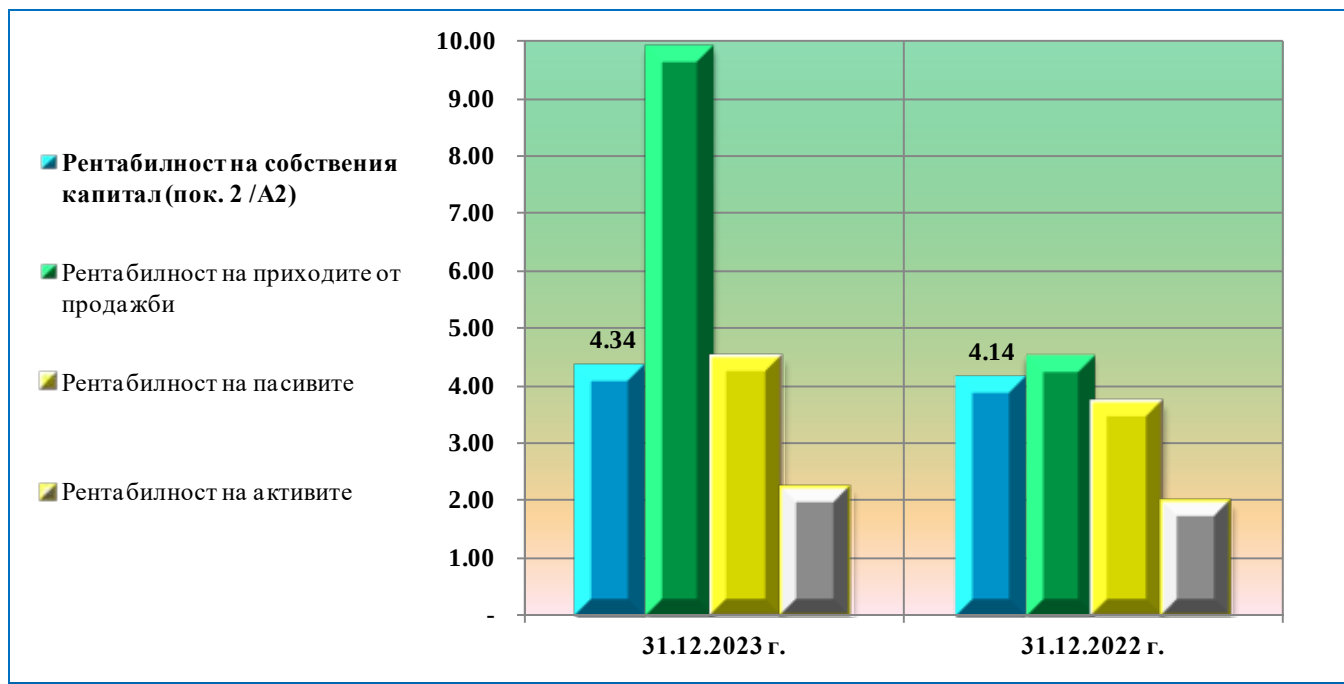
Оперативен резултат-преди лихви и данъци (ЕВИТ) В ХИЛ.ЛВ.	за 2023 година	за 2022 година
Общо приходи от оперативна дейност	11 315	15 209
Общо разходи за оперативна дейност	9 965	13 687

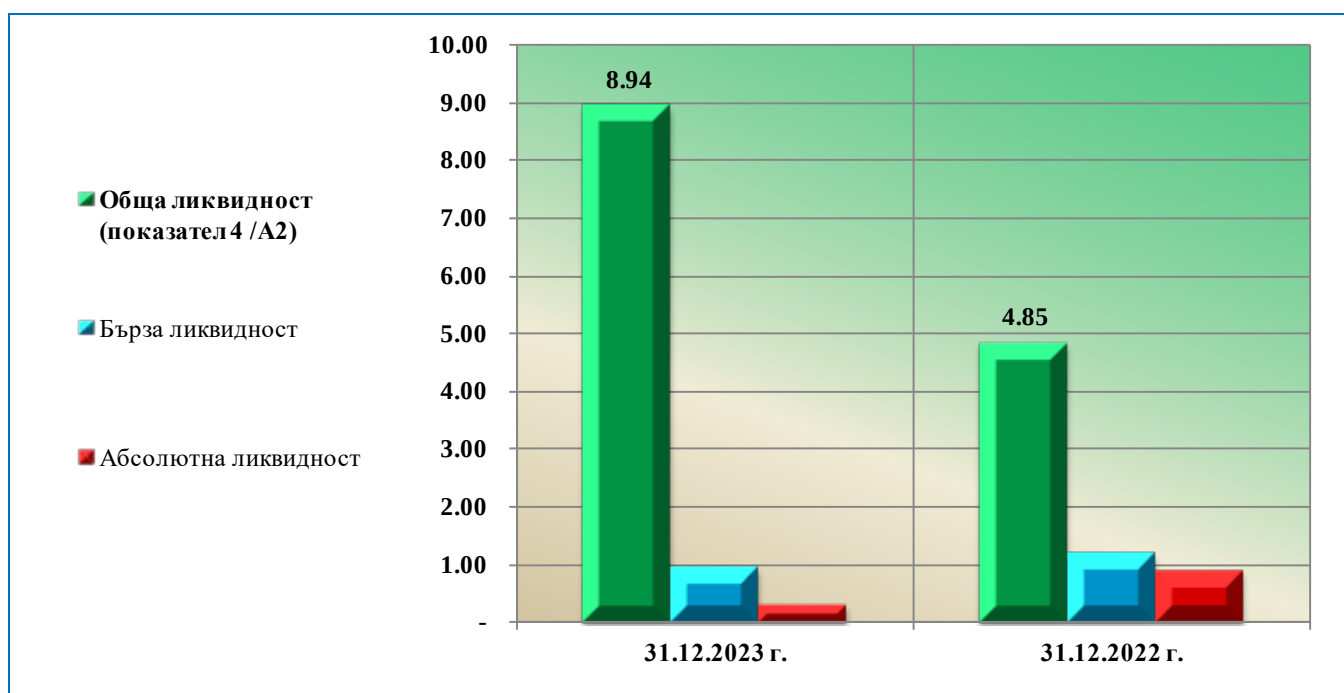
Финансов резултат за периода В ХИЛ.ЛВ.	за 2023 година	за 2022 година
ОБЩО ПРИХОДИ от дейността	11 572	16 063
ОБЩО РАЗХОДИ за дейността	10 871	15 423

Коефициенти на рентабилност	към	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Рентабилност на собствения капитал (показател 2/A2) /ROE/		4.340	4.140
Рентабилност на приходите от продажби		9.890	4.520
Рентабилност на пасивите		4.480	3.700
Рентабилност на активите / ROA/		2.200	1.950

Коефициенти на ликвидност	към	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Обща ликвидност (показател 4/A2)		8.939	4.845
Коеф. на бърза ликвидност		0.944	1.173
Коеф. на абсолютна ликвидност		0.310	0.893

Разчетни икономически показатели в оперативната дейност (без финансова) и динамика на тяхното изменение за 12^{ТЕ} месеца на 2023 година спрямо предходния период на 2022 г.:

№	Показател	за 2023 г.	за 2022 г.	изменение 2023/2022	
1	Общо приходи от оперативна дейност -хил.лв.	11 315	15 209	(3 894)	(25.6%)
2	Общо разходи за оперативна дейност –хил.лв.	9 965	13 687	(3 722)	(27.2%)
3	Средно месечни приходи /в хил.лв./ - р.1/12 м.	943	1 267	(325)	(25.6%)
4	Средно месечни разходи /в хил.лв./ - р.2/12 м.	830	1 141	(310)	(27.2%)
5	Разходи на 100 лева приходи /в лева/ - р.2/р.1	88.07	89.99	(1.92)	(2.1%)
6	Приходи на 100 лева разходи /в лева- р.1/р.2	113.55	111.12	2.43	2.2%

Изменение на стойността на Дружеството за отчетния период - към 31.12.2023 г. спрямо балансовите показатели на Дружеството в края на предходния период - към 31.12.2022 г.:

през периода (без изменения)		за 2023 година	за 2022 година
Стойност на записания капитал	/лева/	56 469 069.00	56 469 069.00
Брой акции		2 091 447	2 091 447
Номинална стойност на 1 акция	/лева/	27.00	27.00
в края на периода - 31 декември		31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Стойност на 100% от Собствения капитал	/лева/	16 158 889.07	15 328 563.25
Нетна стойност на 1 акция	/лева/	7.73	7.33

Изменение на финансовото състояние на „АВИОНАМС“ АД за отчетния период - към 31.12.2022 г., спрямо показателите на Дружеството към 31.12.2022 г.:

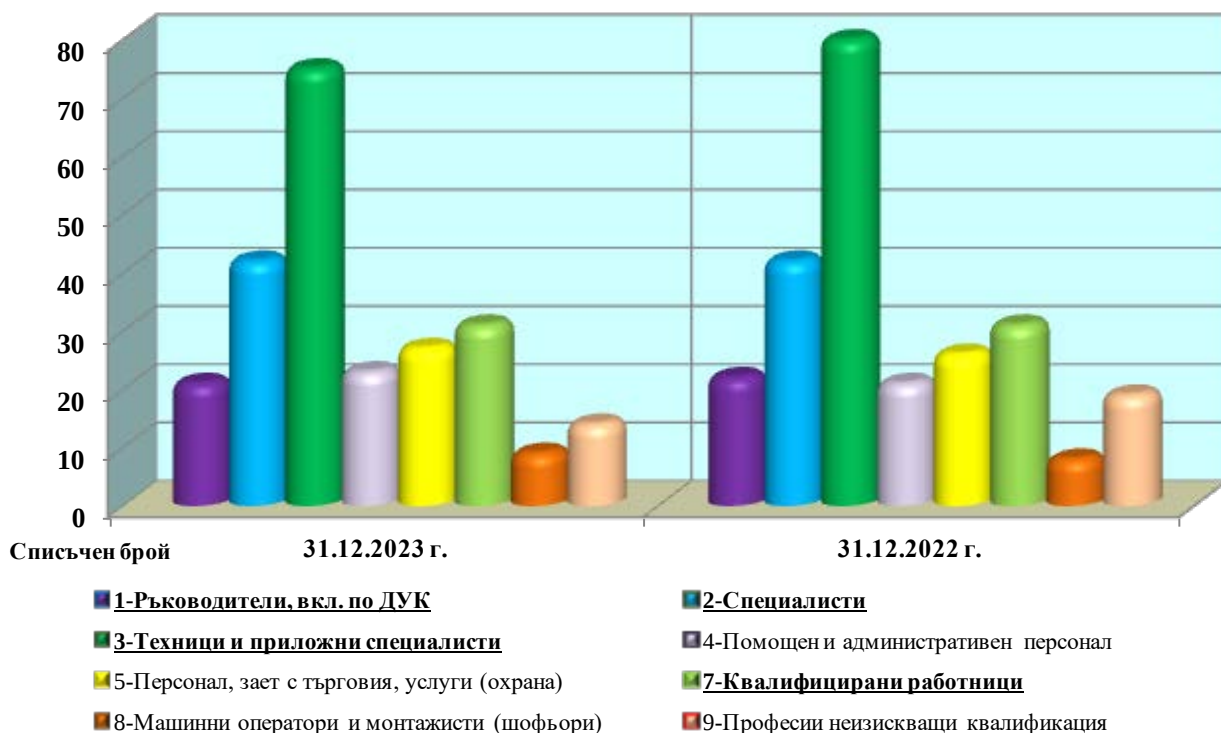
№	Основни показатели в края на периода	31.12.2023	31.12.2022	изменение за 12 месеца на 2023 г.	
1	ОБЩО ПРИХОДИ от обичайната дейност	11 572	16 063		
2	ОБЩО РАЗХОДИ от обичайната дейност	10 792	15 348		
3	Нетен (балансов) финансов резултат	701	640		
4	ОБЩА СУМА НА АКТИВИТЕ	31 807	32 774	(967)	(3.0%)
4.1	Нетекущи /дълготрайни/ активи, в т.ч.:	7 758	3 934	3 824	97.2%
4.1.1	Нематериални активи	-	2	(2)	(100%)
4.1.2	Дълготрайни материални активи, вкл.:	7 508	3 676	3 832	104.2%
	- предоставени аванси и материални активи в процес на изграждане	5 631	1 649	3 982	241.5%
4.1.3	Отсрочени данъци /нетно/	250	256	(6)	(2.3%)
4.2	Текущи /краткотрайни/ активи, в т.ч.	24 027	28 810	(4 783)	(16.6%)
4.2.1	Материални запаси, вкл.:	21 489	21 838	(349)	(1.6%)
	- продукция и незавършено производство	14 205	13 937	268	1.9%
4.2.2	Вземания, вкл.:	1 705	1 662	43	2.6%
	- от клиенти и доставчици	1 209	1 066	143	13.4%
4.2.3	Парични средства	833	5 310	(4 477)	(84.3%)
4.3	Разходи за бъдещи периоди	22	30	(8)	(26.7%)
5	ОБЩА СУМА НА ПАСИВИТЕ	15 648	17 316	(1 668)	(9.6%)
5.1	Задължения, в т.ч.:	15 127	16 826	(1 699)	(10.1%)
5.1.1	Краткосрочни задължения, от тях:	2 688	5 946	(3 258)	(54.8%)
	- към клиенти и доставчици	1 382	3 533	(2 151)	(60.9%)
	- към дружества от групата	424	272	152	55.9%
	- други текущи задължения	882	2 141	(1 259)	(58.8%)
5.1.2	Дългосрочни задължения, от тях:	12 439	10 880	1 559	14.3%
	- към дружества от групата	12 439	10 880	1 559	14.3%
	- други нетекущи задължения	-	-	-	-
5.2	Провизии за пенсии	521	490	31	6.3%
6	СОБСТВЕН КАПИТАЛ (СК)	16 159	15 458	701	4.5%
6.1	Записан капитал	56 469	56 469	-	-
6.2	Законови резерви	798	734	64	8.7%
6.3	Натрупани печалби (загуби) общо	(41 108)	(41 745)	637	(1.5%)
пок.1	Ефективност на разходите * (р. 1 / р. 2) ≥ 1	1.07	1.05	0.02	2.5%
пок.2	Рентабилност на СК (р. 3 / р. 6)*100 (преди данъчно преобразуване за 2023 г.)	4.34	4.14	0.20	4.8%
пок.3	Задлъжнялост (р. 5 / р. 6) ≤ 1	0.97	1.12	(0.15)	(13.6%)
пок.4	Обща ликвидност (р. 4.2 /р. 5.1.1) ≥ 1	8.94	4.85	4.09	84.5%

3.2. Нефинансови показатели

Предвид определянето на „АВИОНАМС“ АД за стратегически обект от значение за националната сигурност (Постановление на МС № 48/16.03.2016 г.) и на основание чл.43. от ЗСч, Дружеството не включва нефинансова информация за производствената си дейност относно изпълняваните договори за ремонт на въздухоплавателни средства и доставки на авиационно-техническо имущество.

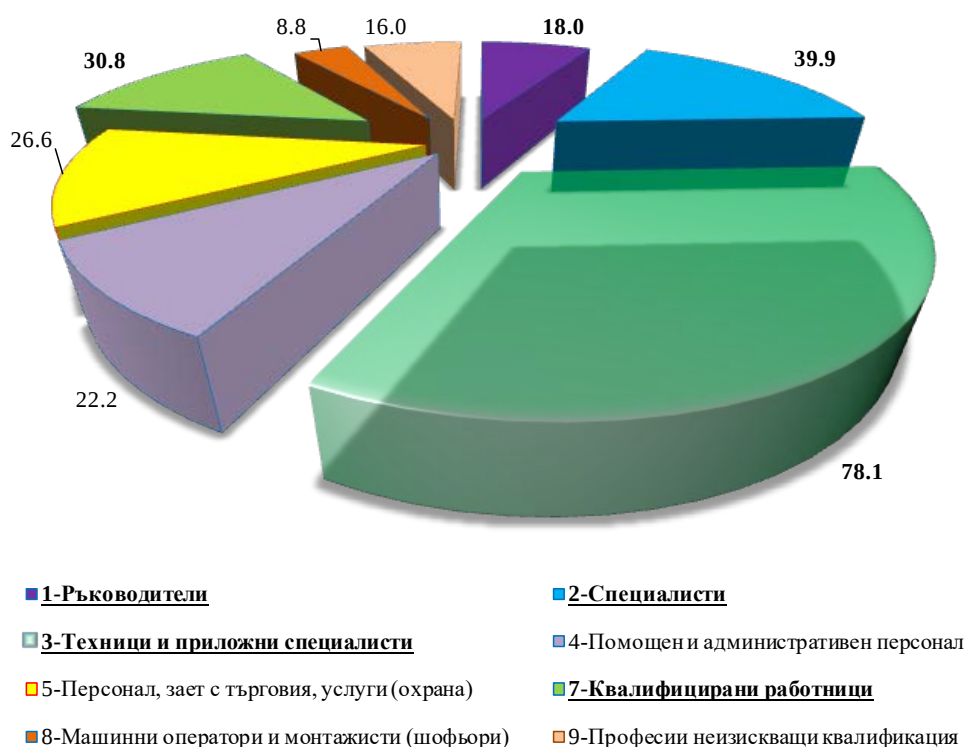
Списъчният брой на персонала към 31.12.2023 г. и изменението му спрямо предходния отчетен период - към 31.12.2022 г., е както следва:

кат.	Структура по категории персонал	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.	изменение за периода
1	<u>Ръководители, вкл. по ДУК</u>	21	22	(1)
2	<u>Специалисти</u>	42	42	-
3	<u>Техници и приложни специалисти</u>	75	81	(6)
4	Помощен и административен персонал	23	21	2
5	Персонал, зает с търговия, услуги (охрана)	27	26	1
7	<u>Квалифицирани работници</u>	31	31	-
8	Машинни оператори и монтажисти (шофьори)	9	8	1
9	Професии неизискващи квалификация	14	19	(5)
Списъчен брой в края на периода - ОБЩО		242	250	(8)
в т.ч.: по Договори за управление и контрол (ДУК)		3 (СД)	3 (СД)	-
- персонал в отпуск по майчинство		3	2	1

Средносписъчния брой на персонала през 12^{ТЕ} месеца на 2023 г. (без ДУК и жени в отпуск по майчинство) и изменението му спрямо съответния период на 2022 г., е както следва:

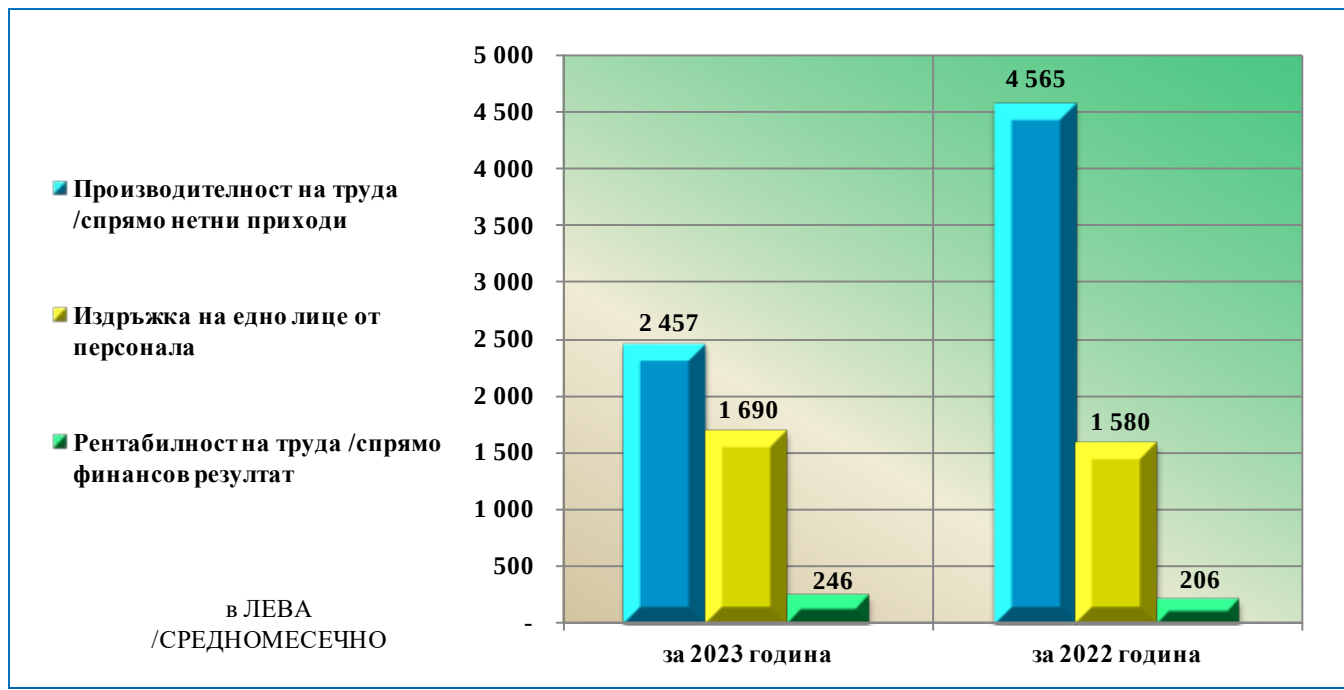
кат. Структура по категории персонал	за 2023 година	дял в %	за 2022 година.	дял в %
1 <u>Ръководители</u>	18.0	7.5%	19.3	7.5%
2 <u>Специалисти</u>	39.9	16.6%	42.7	16.5%
3 <u>Техници и приложни специалисти</u>	78.1	32.5%	87.9	34.0%
4 Помощен и административен персонал	22.2	9.2%	23.2	9.0%
5 Персонал, зает с търговия, услуги (охрана)	26.6	11.1%	26.1	10.1%
7 <u>Квалифицирани работници</u>	30.8	12.8%	31.8	12.3%
8 Маш.оператори и монтажисти (шофьори)	8.8	3.7%	8.6	3.3%
9 Професии неизискващи квалификация	16.0	6.7%	19.0	7.3%
Средно списъчен брой за периода	240.4		258.6	

№	Производителност и рентабилност на труда	12 мес. 23 г.	12 мес. 22 г.	изменение 2023/2022	
1	Средносписъчен БРОЙ на персонала - ср.мес.	240.4	258.6	(18.2)	(7.0%)
2	Нетни приходи от продажби в ХИЛ.ЛВ.	7 088	14 166	(7 078)	(50.0%)
3	Нетен финансов резултат в ХИЛ.ЛВ.	701	640	61	9.5%
4	Възнаграждения и осигуровки в ХИЛ.ЛВ.	4 876	4 904	(28)	(0.6%)
5	Нетни приходи на 1 лице в ЛЕВА - р.2/р.1	29 483.99	54 778.91	(25 295)	(46.2%)
6	Финансов резултат на 1 лице в ЛЕВА - р.3/р.	2 916.04	2 476.11	439.9	17.8%
7	Издръжка на 1 лице в ЛЕВА - р.4/р.1	20 281.50	18 965.89	1 315.6	6.9%
8	Издръжка на 100 ЛЕВА нетни приходи - р.7/р.5 x100	68.79	34.62	34.2	98.7%

Издръжка на едно лице от персонала спрямо производителност на труда и рентабилност на труда

Средномесечни показатели (за 12 месеца)	в ЛЕВА	за 2023 година	за 2022 година
Производителност на труда /спрямо нетни приходи		2 457	4 565
Издръжка на 1 лице от персонала		1 690	1 580
Рентабилност на труда /спрямо финансов резултат		243	206

4. НАУЧНОИЗСЛЕДОВАТЕЛСКАТА И РАЗВОЙНА ДЕЙНОСТ (ЧЛ.39, Т.5 ОТ ЗСЧ)

В инвестиционната си програма АВИОНАМС има разработени различни проекти във връзка с разширяване обхвата на дейност по ремонта и поддръжката на различни типове авиационна техника. Предвид липсата на целево финансиране **от 2014 г. до момента**, Дружеството отчита непроизводствени разходи само по дейности свързани с текущата /задължителна/ поддръжка на дълготрайните си активи, основно във връзка с военно-временните му задължения от 2008 г., както и разходи свързани с безопасните условия на труда, правоспособността и квалификацията на човешките ресурси.

5. ОЦЕНКА НА ВЪЗМОЖНОСТИТЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ИНВЕСТИЦИОННИ НАМЕРЕНИЯ

Инвестиционните намерения и възможностите за тяхното реализиране в Дружеството са зависими от решенията на МС по ЗПП, в частност на Министерството на икономиката и индустрията, в качеството му на принципал на ДКК ЕАД и действителен (краен) собственик на капитала на АВИОНАМС.

6. ИНФОРМАЦИЯ ЗА СДЕЛКИ, СКЛЮЧЕНИ МЕЖДУ АВИОНАМС И СВЪРЗАНИ ЛИЦА

в хиляди лева	Вид на сделката:	Сделки през периода:		Вземане (задължение) към:	
		за 2023 г.	за 2022 г.	31.12.2023 г.	31.12.2022 г.
Мажоритарен акционер	Договор заем, общо	(1 711)	(315)	(12 680)	(11 152)
- в т.ч. Главници	(получени) платени	(1 341)	-	(11 841)	(10 500)
- Лихви, от тях:	(разходи) приходи	(556)	(315)	(839)	(652)
	(получени) платени	186	-	-	-
Мажоритарен акционер	Присъдени такси	-	1	1	1
Дружества от групата	Услуги (получени)	-	(1)	-	-
Дружества извън групата	Банк.услуги (такси)	-	(3)	-	-

7. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ПРИДОБИВАНЕ НА СОБСТВЕНИ АКЦИИ (чл.187д от ТЗ, чл.39, т.6 от ЗСч)

Дружеството не притежава, не е придобивало и не е прехвърляло собствени акции и облигации.

8. ИНФОРМАЦИЯ ЗА СДЕЛКИ, ВОДЕНИ ИЗВЪНБАЛАНСОВО

През предходната 2022 г., вкл. за текущия отчетен период към **31.12.2023 г.** и към датата на представяне на настоящата информация, Дружеството не е сключвало сделки, водени извънбалансово.

9. ДЯЛОВИ УЧАСТИЯ НА АВИОНАМС, ОСНОВНИ ИНВЕСТИЦИИ В СТРАНАТА И ИЗТОЧНИЦИ/НАЧИНИ НА ФИНАНСИРАНЕ

Информация за дългосрочни инвестиции в дъщерни предприятия

Наименование на дъщерното предприятие	Размер на Акции /Дялове и год. на придобиване	Дял от капитала/ % контрол	Обезценки / отписване на инвестицията	Стойност на инвестицията към 31.03.2022 г.
„Сън Сити Пропърти Мениджмънт“ ЕООД, гр. София – без дейност	5 000 бр. дяла от 1.11.2012 г.	100%	обезценка 2018 г. (5 000 лв.)	-

Във връзка с липсата на реални активи в дъщерното предприятие, съгласно решение на СД на „АВИОНАМС“ АД, инвестициите на Дружеството в него, през 2018 г. са обезценени до пълния им размер.

Информация за текущи финансови активи

„АВИОНАМС“ АД не притежава и не отчита инвестиции в текущи финансови активи.

10. СКЛЮЧЕНИ ОТ АВИОНАМС ДОГОВОРИ ЗА ЗАЕМ

Дружеството не отчита в баланса вземания, като заемодател по договори за търговски заеми.

Съгласно решение на ръководството, предвид липсата на обезпеченост от страна на заемателя и несигурност за събиране на вземането, през 2017 г. са обезценени вземания по търговски заем за 221 хил.лв. от „ХЕДЖ Инвестмънт България“ АД – до 11.05.2017 г. мажоритарен акционер на АВИОНАМС.

Дружеството е заемополучател по следния търговски заем:

в хиляди лева	Задължение към 1 януари		Получени кредити - главница	Начислени/реклас. лихви	Плащания през периода		Задължение в края на периода	
	главница	лихва			главница	лихви	главница	лихва
<u>за 2022 година</u>								
Мажоритарен акционер	10 500	337	-	315	-	-	10 500	652
в т.ч. краткосрочни	-	337	-	315	-	-	-	272
дългосрочна част	10 500	-	-	-	-	-	10 500	380
<u>за 2023 година</u>								
Мажоритарен акционер	10 500	652	1 341	556	-	(186)	12 863	1 022
в т.ч. краткосрочни*	-	272	-	284	-	(132)	-	424
дългосрочна част*	10 500	380	1 341	272	-	(54)	11 841	598

* задълженията за лихви през 2023 г. са рекласифицирани съгласно сключено Споразумение от 30.05.2023 г. към Договора за търговски заем от 2016 г., одобрено от извънредно ОСА на 24.04.2023 г. На основание решения на управителните органи от м. юли 2023 г. и към момента на изготвяне на настоящия отчет, Дружеството е в процес на преговори и очаква решение за актуализация условията на договора за заем, касаещи размера на прехвърлени вземания през 2020 г., и на дължимите лихви по тях.

11. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ПОЛИТИКАТА ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ФИНАНСОВИТЕ РЕСУРСИ

- политиката по управление на финансовите ресурси на АВИОНАМС се отнася за способностите му да:
 - изпълнява задълженията си навременно;
 - реализира добра събираемост на вземанията си;
 - генерира приходи, които да покриват разходите и да реализира печалба от дейността си.
- политиката по управление на финансовите ресурси на АВИОНАМС отчита влиянието на ключови фактори, като:
 - уреждане на междуфирмените разчети, събираемостта на вземанията;
 - ценова и търговска политика;
 - данъчна политика и възможности за ползване на данъчни облекчения;
 - ресурсна обезпеченост на дружеството;
 - взаимоотношения с финансово-кредитни институции.
- политиката по управление на финансовите ресурси на АВИОНАМС включва следните принципи:
 - стриктно спазване на действащото законодателство;
 - мониторинг на ключови финансови показатели;
 - обезпечаване на финансово-счетоводната информация, необходима за вземане на решения;
 - своевременно информироване за необходимите финансови ресурси за обезпечаване на дейността и съхранение на Дружеството.

11.1. Използвани финансови инструменти (чл.39, т.8. от ЗСЧ)

През предходната 2022 г., вкл. за текущия отчетен период към **31.12.2023 г.** и към датата на съставяне на настоящия анализ, Дружеството не е използвало, както специфични финансови инструменти, извън първоначално възникналите в предприятието, така и хеджиране за управление на финансовия риск. Съществената информация, относно експозицията на предприятието по отношение на ценовия, кредитния и ликвидния риск, както и риска от паричния поток, е оповестена по-горе в т.2.5.

11.2. Информация, касаеща натрупаните загуби в Собствения капитал на Дружеството отнасяща се към притежателите на капитала, за периода от 2012 г. до 31.12.2023 г.

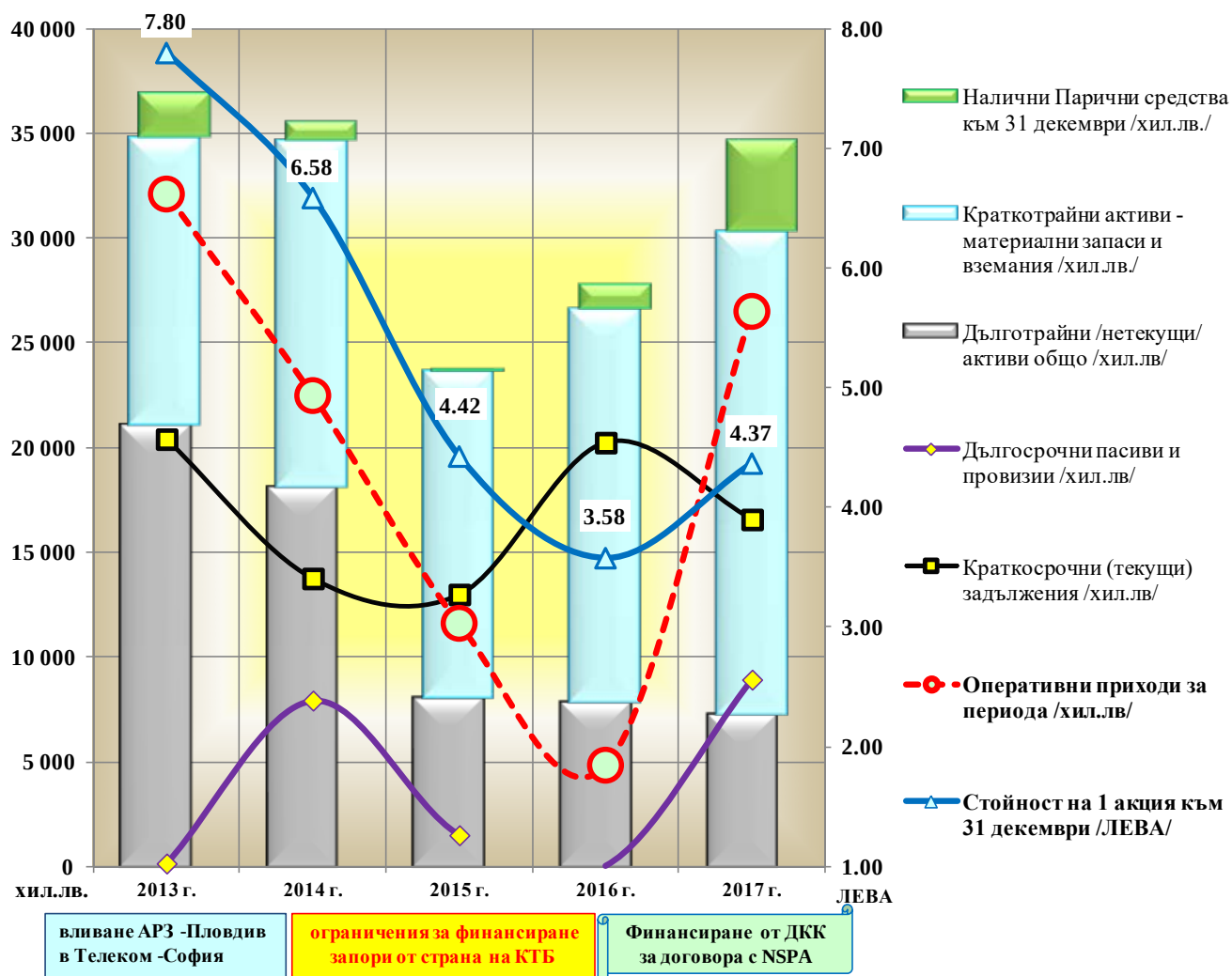
- за годината завършваща на **31.12.2012 г.** (до вливането на авиоремонтния завод) е отчетена текуща загуба в размер на **(2 376) хил.лв.** и непокрита загуба в размер от **(17 449) хил.лв.**;
- за **2013 г.** АВИОНАМС (след вливането вписано в ТРРЮНЦ на 30.07.2013 г.) отчита нетна печалба след данъчно облагане в размер на **13 471 хил.лв.**, в т.ч. оперативен марж от основната си дейност (без резултата от финансова дейност) в размер на **8 334 хил.лв.**;
 - в резултат на вливането на „ТЕРЕМ - Георги Бенковски“ ЕООД в „Телеком“ АД - София (понастоящем „АВИОНАМС“ АД - Пловдив), за периода завършващ на **31.12.2013 г.** е отчетена текуща загуба за сметка на Собствения капитал в размер на **(37 069) хил.лв.**
 - загубата за сметка на притежателите на капитала е в резултат на разликата между стойността на придобитите активи в резултат на вливането и стойността на инвестицията в периода от **2008 до 2012 г.** за закупуване на Пловдивския авиоремонтния завод от „ТЕРЕМ-Холдинг“ ЕАД към Министерството на отбраната, в размер на **60 480 хил.лв.**;
- през **2014 г.** (съгласно решение на ОСА от 31.03.2014 г.) е покрита част от натрупаната загуба от минали години за сметка на нетната печалба от дейността за 2013 г. в размер на **13 471 хил.лв.** След разпределението на печалбата от 2013 г. остават непокрити загуби от 2011 и 2012 години в общ размер от **(5 354) хил.лв.** Текущата загуба за годината завършваща на 31.12.2014 г., е в размер на **(2 813) хил.лв.**, а оперативният марж от основната дейност е в размер на **757 хил.лв.**;
- за годината завършваща на **31.12.2015 г.**, загубата отнасяща се към притежателите на собствения капитал е в размер на **(5 047) хил.лв.**;

- през 2016 г. (съгласно Протокол от редовно ОСА от 15.01.2016 г.) акционерите са взели решение с натрупаните резерви в размер на **2 248 хил.лв.** да бъде покрита част от натрупаните към 31.12.2014 г. загуби от предходни години. В отчета към 31.12.2016 г. е отчетена загуба отнасяща се към притежателите на собствения капитал е в размер на **(1 973) хил.лв.**;
- за 2017 г. печалбата, отнасяща се към притежателите на собствения капитал, е в размер на **1 653 хил.лв.** Съгласно решение на ОСА за приемане на Годишния финансов отчет към 31.12.2017 г., през 2018 година печалбата е разпределена за формиране на законови резерви в размер на **165 хил.лв.** и за покриване на загуби от минали години в размер на **1 488 хил.лв.**

ОСНОВНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ПЕРИОДА ОТ 2012 Г. ДО 31.12.2017 Г.

Показатели по Международните СФО	„Телеком“ АД	„АВИОНАМС“ АД				
за годината:	2012 г.	2013 г.	2014 г.	2015 г.	2016 г.	2017 г.
- приходи от основната дейност	17 986	32 100	22 479	11 605	4 832	26 497
- финансови приходи	3 268	10 334	1 976	1 284	498	1 446
ОБЩО приходи	21 254	42 434	24 455	12 889	5 330	27 493
- разходи за основната дейност	18 089	24 213	22 773	15 409	6 449	21 835
- финансови разходи	4 541	4 687	4 495	2 527	854	4 271
ОБЩО разходи	22 630	28 900	27 268	17 936	7 303	26 106
Оперативен марж от осн. дейност	(103)	8 334	757	(2 856)	(770)	5 642
Резултат от фин. дейност	(1 273)	5 647	(2 519)	(1 243)	(356)	(2 825)
БРУТНА печалба (загуба)-преди ДО	(1 376)	13 534	(2 813)	(5 047)	(1 973)	1 837
НЕТНА балансова печалба (загуба)	(1 376)	13 471	(2 534)	(4 517)	(1 776)	1 653
в края на периода - към 31 декември:						
- нетекущи активи	28	7 237	6 288	5 482	4 734	4 325
- инвестиции (Терем-Г.Бенковски)	65 645	40	40	40	40	40
- активи в процес на изграждане	-	13 765	11 451	1 731	2 193	2 183
- активи по отсрочени данъци	-	16	310	835	894	710
ОБЩО нетекущи активи	65 673	21 058	18 089	8 088	7 861	7 258
- материални запаси	13 756	10 049	12 261	11 853	14 130	18 780
в т.ч. продукция и незав. производство	-	3 415	6 856	6 612	7 873	11 390
- вземания	4 865	3 635	4 240	3 743	4 625	4 221
- парични средства	165	2 121	866	61	1 117	4 373
ОБЩО текущи активи	18 786	15 805	17 367	15 657	19 872	27 374
ОБЩО АКТИВИ	84 459	36 863	35 456	23 745	27 733	34 632
- нетекущи задължения	11	150	7 928	1 499	13	8 927
- текущи задължения	44 556	20 409	13 758	12 993	20 243	16 575
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	44 567	20 559	21 686	14 492	20 256	25 502
- записан капитал	56 469	56 469	56 469	56 469	56 469	56 469
- законови резерви	2 248	2 248	2 248	2 248	-	-
- неразпределена печалба (загуба)	(17 449)	(55 887)	(42 413)	(44 947)	(47 216)	(48 992)
- текуща печалба (загуба)	(1 376)	13 474	(2 534)	(4 517)	(1 776)	1 653
СОБСТВЕН КАПИТАЛ	39 892	16 304	13 770	9 253	7 477	9 130
Стойност на 1 акция /лева/	19.07	7.80	6.58	4.42	3.58	4.37

Динамика на изменение на финансово-икономически показатели за периода 2013-2017 година

За периода 2014 - 2016 г., след фалита на банката и запорите от страна на „КТБ“ АД (н), предвид липсата на оперативно финансиране водещо до свиване на дейността, както и невъзможността да се изпълняват договори по ЗОП, АВИОНАМС отчита значителни загуби в общ размер от **(8 827) хил.лв.**

Същественото намаляване на загубата през 2016 г. и формираната печалба за 2017 г. се дължи основно на изпълнението на дългосрочния договор с NSPA и на осигуреното финансиране на Дружеството по Договор за търговски заем с ДКК от 07.06.2016 г.

Усвоения кредит до м. август 2017 г. в размер на 11 400 хил.лв., е изплатен изцяло до края на 2020 г., като през този период са изплатени и лихви в общ размер от 2 135 хил.лв.

ИНФОРМАЦИЯ И ОСНОВНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ПОКАЗАТЕЛИ ЗА ПЕРИОДА ОТ 2018 Г. ДО 31.12.2023 Г.

- за 2018 г. отчетената печалба, отнасяща се към притежателите на собствения капитал, е в размер на **3 562 хил. лв.** През 2019 година печалбата е разпределена за формиране на законови резерви в размер на **356 хил.лв.** и за покриване на загуби от минали години в размер на **3 206 хил.лв.**;
- за 2019 г. отчетената печалба отнасяща се към притежателите на собствения капитал на АВИОНАМС, е в размер на **646 хил. лв.** Съгласно решение на ОСА от 16.07.2020 г., през 2020 година печалбата е разпределена за формиране на законови резерви в размер на **65 хил.лв.** и за покриване на загуби от минали години в размер на **581 хил.лв.**;

- за 2020 г. отчетената печалба, отнасяща се към притежателите на собствения капитал в размер на **1 083 хил.лв.** През 2021 година печалбата е разпределена за формиране на законови резерви в размер на **108 хил.лв.** и за покриване на загуби от минали години в размер на **975 хил.лв.**;
- за 2021 г. печалбата, отнасяща се към притежателите на собствения капитал е **397 хил.лв.** През предходната 2022 година, същата е разпределена за формиране на законови резерви в размер на **40 хил.лв.** и за покриване на загуби от минали години в размер на **357 хил.лв.**;
- за 2022 г. отчетената печалба, отнасяща се към притежателите на собствения капитал е в размер на **640 хил.лв.** Съгласно решение на ОСА от 12.05.2023 г., през текущия отчетен период - 2023 година, балансовата печалба за 2022 г. е разпределена за формиране на законови резерви в размер на **64 хил.лв.** и за покриване на загуби от минали години в размер на **576 хил.лв.**;
- към 31.12.2023 г. финансовият резултат за текущия отчетен период (след данъци) е печалба в размер на **701 016.88 лв.** Натрупаните законови резерви в края на периода са **798 116.83 лв.**, а финансовия резултат от минали години (вкл. неразпределена печалба и непокрита загуба в Собствения капитал на Дружеството), е в общ размер от **(41 108 296.76) лв.**

Тенденцията през периода от 2018 г. до 31.12.2023 г., е АВИОНАМС да отчита положителни резултати от дейността си, като намалението в отчетените приходи и съответните основни икономически показатели, се дължи на следните обстоятелства, независещи от Дружеството:

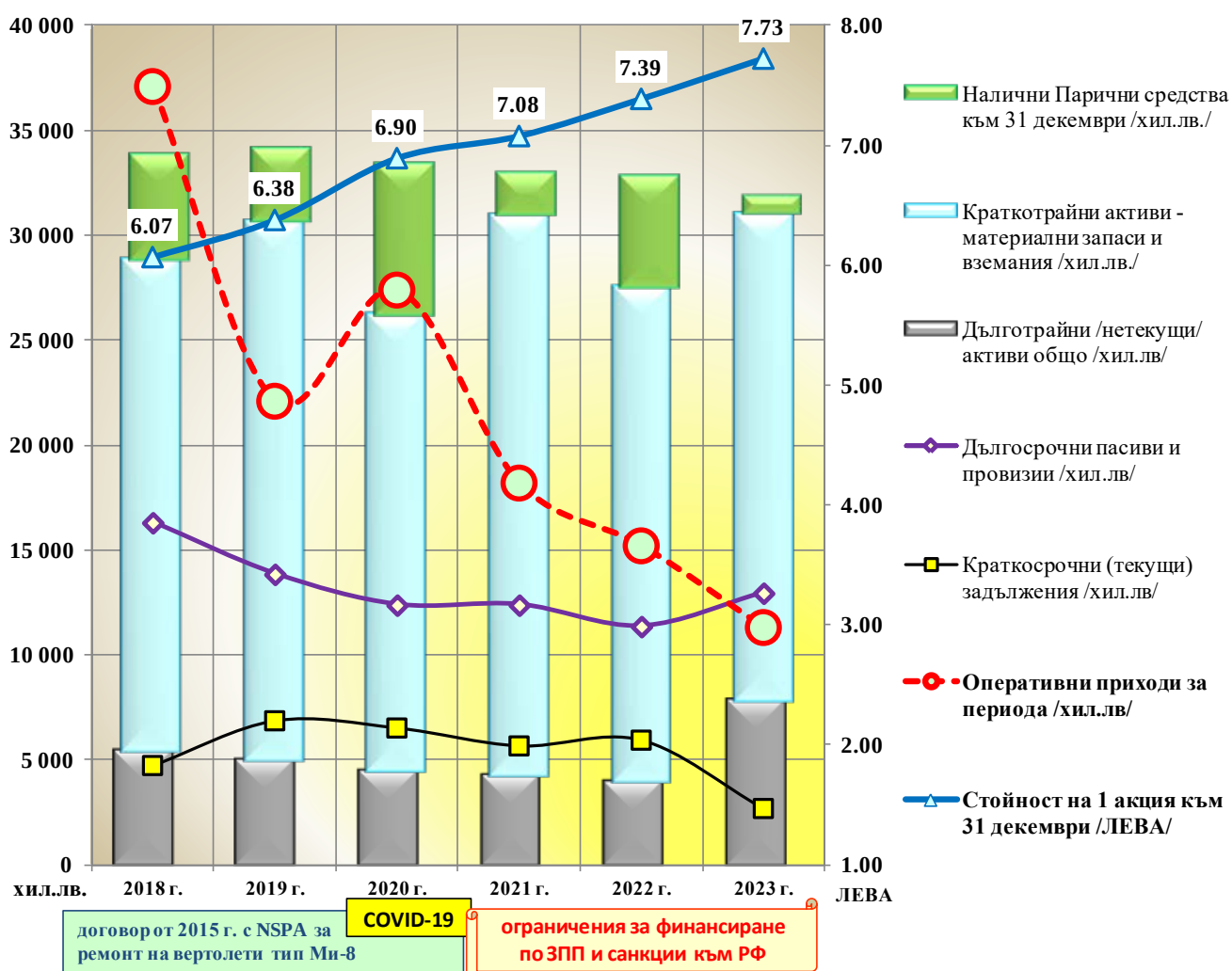
- различната степен на сложност на изпълняваните капитално-възстановителни ремонти и забавяне от страна на възложителя при вземане на решение;
- ограничения в работата с контрагентите, поради наложените през 2014 г. санкции към РФ, както и ограниченията поради пандемията COVID-19 в световен мащаб;
- невъзможността за работа с всички контрагенти, вкл. с клиенти от страни в Африка и Азия, поради въведените от ЕС санкции към Руската Федерация и нееднозначното им тълкуване от Българските институции от началото на военните действия в Украйна през 2022 г. до настоящия момент;
- ограниченията за ползване на оперативно и инвестиционно финансиране, най-вече поради условията наложени за публичните предприятия по ППЗПП.

По-долу са представени основните финансово-икономически показатели на АВИОНАМС, като публично предприятие с държавно участие в капитала над 50% от 2018 г. до момента, и динамиката на тяхното изменение през последните пет години и за настоящия отчетен период към 31.12.2023 г.

Показатели по Националните СС	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.
- приходи от оперативната дейност	37 102	22 101	27 400	18 200	15 209	11 315
- финансови приходи	1 517	1 392	865	649	854	257
ОБЩО приходи от обичайната д-т	38 619	23 493	28 265	18 849	16 063	11 572
- разходи за оперативната дейност	31 993	21 143	25 364	17 363	13 687	9 965
- финансови разходи	2 619	1 621	1 697	1 045	1 661	827
ОБЩО разходи от обичайната д-т	34 612	22 764	27 061	18 408	15 348	10 792
Оперативен марж (ЕБИТ)	8 298	1 606	2 630	1 307	1 834	1 350
Резултат от фин. дейност	(1 102)	(229)	(832)	(396)	(807)	(570)
БРУТНА печалба преди данъци	4 007	729	1 204	441	715	780
Разходи за данъци	445	83	121	44	75	79
НЕТНА балансова печалба (загуба)	3 562	646	1 083	397	640	701
<i>Средностисъчен брой на персонала</i>	<i>302.4</i>	<i>293.9</i>	<i>294.6</i>	<i>289.6</i>	<i>258.6</i>	<i>240.4</i>
<i>Списъчен брой към 31 декември</i>	<i>310</i>	<i>306</i>	<i>307</i>	<i>286</i>	<i>250</i>	<i>242</i>

Показатели по Националните СС	2018 г.	2019 г.	2020 г.	2021 г.	2022 г.	2023 г.
- дълготрайни активи	5 405	4 917	4 476	4 203	3 934	7 758
- материални запаси и вземания	23 348	25 659	21 730	26 695	23 530	23 216
- парични средства	4 995	3 491	7 132	1 982	5 310	833
ОБЩО активи към 31 декември	33 748	34 067	33 338	32 880	32 774	31 807
- дългосрочни задължения и провизии	16 319	13 860	11 841	12 391	11 370	12 960
- краткосрочни задължения	4 737	6 869	6 525	5 671	5 946	2 688
ОБЩО задължения към 31 декември	21 056	20 729	18 917	18 062	17 316	15 648
Собствен капитал към 31 декември	12 692	13 338	14 421	14 818	15 458	16 159
Стойност на 1 акция /лева/	6.07	6.38	6.90	7.08	7.39	7.73
Основни показатели за предприятие А2:						
пок.1 - Ефективност на разходите	1.12	1.03	1.04	1.02	1.05	1.07
пок.2 - Рентабилност на СК (ROE)	28.06	4.84	7.51	2.68	4.14	4.34
пок.3 - Обща ликвидност	1.71	3.52	4.40	5.04	4.85	8.94
пок.4 - Задлъжнялост	1.66	1.55	1.31	1.22	1.12	0.97

Динамика на изменение на финансово-икономически показатели за периода 2018-2023 година

12. ПРОМЕНИ В УПРАВИТЕЛНИТЕ И НАДЗОРНИ ОРГАНИ И НАСТЪПИЛИ ПРОМЕНИ В ОСНОВНИТЕ ПРИНЦИПИ НА УПРАВЛЕНИЕ

12.1. Промени в управителните и надзорни органи

Дружеството е с Едностепенна система на управление, като **от 27.03.2018 г. и към настоящия момент**, се управлява от Съвет на директорите, избран от СД на ДКК ЕАД в качеството му на мажоритарен акционер и представител на държавата по ЗПП в ОСА на АВИОНАМС.

През текущия отчетен период на 2023 г. са настъпили следните промени в състава на Съвета на директорите на Дружеството:

- Атанас Христов Тодоров – председател на СД **от 27.03.2018 г.**, независим член по ЗПП;
- инж. Йордан Георгиев Новаков – член на СД **от 02.01.2014 г.**, представляващ държавата по ЗПП;
- Людмила Тодорова Димитрова – член на СД като представляващ държавата **до 06.06.2023 г.**;
- Христо Стоянов Ханджиев – член на СД като представляващ държавата **от 07.06.2023 г.**

От 02.01.2014 г. и към настоящия момент, Дружеството се представлява от Изпълнителния директор инж. Йордан Новаков.

12.2. Системи за вътрешен контрол и управление на риска

Във връзка с изискванията на чл.47, т.2 от ЗСч. информираме, че в основната дейност на предприятието, Ръководството на дружеството е въвело системи за вътрешен контрол и управление на риска, разработени на базата на международните изисквания приложими при ремонта и техническото обслужване на авиационната техника, съгласно основния предмет на дейност на „АВИОНАМС“ АД. През текущата 2023 г., основните принципи на управление на Дружеството са свързани със следната нормативна база:

- като **дъщерно предприятие на „Държавната консолидационна компания“ ЕАД** от 11.5.2017 г., в АВИОНАМС са въведени за изпълнение Вътрешните правила и процедури за организация на дейността на дружествата от групата ДКК и от системата на МИИ, както и правилата уредени с „Правилника за прилагане на Закона за публичните предприятия“, приет с ПМС № 85 в сила от 05.05.2020 г., изм. и доп. ДВ бр.11/02.02.2023 г. в сила от 01.03.2023 г.;
- като сертифицирана **Организация за техническо обслужване и ремонт на вертолет**и тип Ми-8 и неговите модификации, одобрена организация доставчик на авиационно-техническо имущество, включително като предприятие за производство и ремонт на друга авиационна техника с двойно предназначение и на продукти свързани с отбраната, съответствието на въведените системи за управление на дейността на АВИОНАМС са обект на периодични проверки от институциите на Република България и съответните оторизирани международни организации;
- като **Одобрен икономически оператор** (Европейски сертификат № BG AEOF 0006356190095 - Митнически опростявания/Сигурност и безопасност) въведената от дружеството система за управление, отчитане и контрол на външноотърговската дейност и съхраняваните активи под режим, е обект на периодичен контрол от съответните митнически органи;
- за предотвратяване възможностите за допускане на прояви на корупция и други незаконни действия от страна на персонала, по смисъла на приложимата за дейността нормативна уредба (вкл. ЗПКОНПИ, ЗМИП, ЗМСФТ и Закона за експортния контрол на ПСО и ИТДУ) в сила от 03.08.2020 г., в Дружеството е въведен **ЕТИЧЕН КОДЕКС ЗА ПОВЕДЕНИЕ на служителите „АВИОНАМС“ АД**;
- ръководството на Дружеството прилага и **Насоките на ОИСР за корпоративно управление, публичност и прозрачност на дейността** на предприятието, съгласно приетата през 2022 г. нефинансова цел, произтичаща от стратегическите цели на Политиката на държавата.

13. ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЧЛЕНОВЕТЕ НА СЪВЕТА НА ДИРЕКТОРИТЕ (чл. 247, ал.2 от ТЗ)

13.1. Размер на възнагражденията, наградите и/или ползите на членове на управителните и контролните органи (чл. 247, ал.2, т.1 от ТЗ)

Разходи в хил. лева за:	Текущ период			Предходен период		
	Сума разходи	Изплатени /признати суми	Задължения към 31.12.2023 г.	Сума разходи	Изплатени /признати суми	Задължения към 31.12.2022 г.
- за възнаграждения	260	258	2	250	229	21
- обезщетения, награди	-	-	-	-	-	-
Общо:	260	258	2	250	229	21

13.2. Придобити, притежавани и прехвърлени от членовете на Съветите през годината акции и облигации на Дружеството (чл.247, ал.2, т.2 от ТЗ)

Членовете на Съвета на директорите не са придобивали, не притежават и не са прехвърляли акции на АВИОНАМС през периода на отчетната 2023 г., съответно и през предходната 2022 г.

13.3. Права на членовете на управителните и контролните органи да придобиват акции/облигации на Дружеството (чл.247, ал.2, т.3 от ТЗ)

Уставният (регистриран) капитал на АВИОНАМС е изцяло внесен и е разпределен в 2 091 447 броя поименни акции, всяка една с право на глас, право на дивидент и на ликвидационен дял. Дружеството не издавало облигации, привилегировани акции или акции с различни права/класове. Членовете на Съвета на директорите нямат права да придобиват акции и/или облигации на Дружеството.

13.4. Участие на членовете на Съветите в търговски дружества като неограничено отговорни съдружници, притежаване на повече от 25 на сто от капитала на друго дружество, както и участието им в управлението на други дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети (чл.247, ал.2, т.4 от ТЗ)

За участие в други дружества, от членовете на Съвета на директорите на Дружеството са подадени съответните декларации приети в ТРРЮЛНЦ, съответно на 02.01.2014 г., 27.03.2018 г. и 07.06.2023 г.

13.5. Информация за сключени договори по чл.240б от ТЗ (чл.247, ал.2, т.5 от ТЗ)

През периода на отчетната 2023 г. и за периода на предходната 2022 г., членовете на Съвета на директорите и/или свързани с тях лица не са сключвали с Дружеството договори, които излизат извън обичайната му дейност и/или съществено се отклоняват от пазарните условия по смисъла на чл.240, ал.1 от Търговския закон.

За сключените договори от Дружеството със свързани лица оповестени по-горе, има решения на Съвета на директорите на АВИОНАМС, съгласно чл.240б, ал.2 от ТЗ.

14. ВЕРОЯТНО БЪДЕЩО РАЗВИТИЕ НА ПРЕДПРИЯТИЕТО

(чл.39, т.4 от ЗСЧ и чл.247, ал.3 от ТЗ)

Като най-голям риск в настоящия момент, както и за бъдещите проекти от съществено значение за дейността на Дружеството, от ръководството се оценяват външно-икономическите и политически отношения между Руската Федерация и САЩ, вкл. страните от Европейския съюз и партньорите от НАТО. С оглед на наложените санкции към Русия от страна на САЩ, потвърдени от страните членки на НАТО и Европейския съюз, все по-голямо значение за бъдещото развитие на Дружеството придобива състоянието на българската отбранителна индустрия като цяло и признаването на АВИОНАМС като част от националните стратегически мощности за ремонт на авиационната техника в частност.

В контекста на посочените по-горе рискове и събития се очертава факта, че перспективите пред Дружеството, съответно неговите бъдещи финансови резултати до голяма степен зависят от възможностите за осигуряване на обратно финансиране гарантиращо навременното изпълнение на изпълняваните договори, както и от мястото на АВИОНАМС, като авиоремонтен завод от стратегическо значение за националната сигурност в Политиката за участие на държавата в публичните предприятия, прита от Министерския съвет на 12 октомври 2022 година.

На основание структурно определящото място на завода в областта на авиационната индустрия в България, както и на качеството му на стратегически обект от значение за националната сигурност, е необходимо отговорните структури на Министерството на отбраната да прекратят негативната тенденция от последните години, на Дружеството да не се възлагат поръчки за поддържане на Българските ВВС. Поддържането на досегашните мощности и способности, свързани с неактуалните военновременни задължения към Дружеството, през последните 10 год. донесоха значителни директни загуби. Извършеното по тези проекти през миналите години, които бяха неосъществени и/или прекратени по независещи от Дружеството причини, оказва значително негативно влияние върху финансовото състояние на предприятието, и продължава да бъде съществен риск за финансовата му стабилност.

При анализа влиянието на външната и вътрешната среда, ръководството на Дружеството счита горните обстоятелства за съществена заплаха за обичайната дейност на АВИОНАМС в краткосрочен план и потенциален риск пред бъдещото развитие на предприятието в дългосрочен план. Формулираните цели за бъдещото развитие на АВИОНАМС, представени и в АППК с оглед приетата през 2022 г. Политика на държавата, съгласно изискванията на ЗПП, имат преди всичко нефинансови показатели - съобразени както с характера на дейността на Дружеството, така и с невъзможността да бъдат изготвени към момента средносрочни производствен и инвестиционен план, обвързани с осигурено обратно и/или с дългосрочно инвестиционно финансиране.

В същото време, през м. февруари 2023 г., Българската страна в лицето на Министерството на иновациите и развитието, е изпратила официално съобщение до LMGI потвърждаващо избора на АВИОНАМС като бенефициент по посочените проекти от Програмата за индустриално сътрудничество F-16 block 70 за Българските ВВС.

Предвид горните обстоятелства, АВИОНАМС си поставя като средносрочни цели стабилизиране на финансовото състояние, запазване и развитие на кадровия потенциал, инвестиране в областта на ремонта и поддържането на нова/перспективна авиационна техника, включително за Българските ВВС.

ОСНОВНИТЕ ЗАДАЧИ ПРЕД ДРУЖЕСТВОТО КЪМ МОМЕНТА, ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ТЕЗИ ЦЕЛИ, СА:

- Съхраняване позициите на авиоремонтния завод с 85 годишен опит и традиции като международно утвърдена Организация за техническо обслужване и ремонт на авиационна техника и Одобрен икономически оператор, независимо от натрупаните проблеми през отчетния период, породени от нееднозначно тълкуване и прилагане на санкциите. Развитие на авиационните услуги свързани с пожарогасене и спасителни операции при бедствия и аварии, както за България, така за съседните страни;
- Използване потенциала на натрупания опит с AERO Vodochody AEROSPACE и при изпълнението на дългосрочния договор с NSPA от 2015 до 2023 г. за MASPO/USG, за възвръщане позициите на АРЗ като основен партньор и за Българските ВВС при ремонта, обслужването и логистичната поддръжка по време на целия жизнен цикъл на експлоатирания авиационна техника, съгласно приложимите стандарти на НАТО;
- Развитие на Дружеството на база сключване на представения от LMGI договор по Програмата за индустриално сътрудничество F-16 Block 70 - проекти 001, 002, 003 за ремонт и обслужване на самолетите F-16 Block 70 на Българските ВВС, както и развитие на база последващи проекти свързани с обслужване на авиационна техника по стандартите на НАТО и ICAO за партньори от ЕС и НАТО.

Реализирането на поставените цели за бъдещото развитие на Дружеството би довело до постигане на следните резултати:

- ✓ Утвърждаване на АВИОНАМС, като международно призната организация за ремонт, техническо обслужване, производство и търговия с различни типове Авиационно-техническо имущество, предпочитан партньор на Българските Военновъздушни сили и на страните партньори в областта на всички проекти, свързани с придобиването на нови способности и последващото им поддържане и развитие в интеграция с Европейската отбранителна индустрия.
- ✓ Обезпечаване на ефективността от направените инвестиции за постигане на поставените стратегически цели, както чрез повишаване обема на приходите от дейността и рентабилността на собствения капитал, така е чрез повишаване на отбранителните способности на страната.

15. ВАЖНИ СЪБИТИЯ, КОИТО СА НАСТЪПИЛИ СЛЕД ДАТАТА, КЪМ КОЯТО Е СЪСТАВЕН ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ (ЧЛ.39, Т.3 ОТ ЗСЧ)

С решение от 29.12.2023 г. СД на ДКК, не приема поисканата актуализация на Бизнес програмата за периода 2024-2026 г., като я връща за коригиране в съответствие с Методиката за оценка изпълнението на одобрените Бизнес програми на публичните предприятия, приета с ПМС № 309 от 15.12.2023 г. АВИОНАМС представя коригирана Бизнес програма на 18.01.2024 г. в песимистичен, оптимистичен и реалистичен вариант, на база очакваните резултати за 2023 г.

На свое заседание, проведено на 02.02.2024 г., СД на ДКК приема реалистичния вариант на представения актуализиран проект на Бизнес програмата за периода 2024-2026 г., като орган представляващ държавата в капитала на публичното предприятие, и в качеството си на мажоритарен акционер отправя искане за свикване на извънредно ОСА на АВИОНАМС, по реда на чл.223 от ТЗ.

На основание решението на проведеното на 22.03.2024 г. извънредно ОСА, одобрената Бизнес програма на „АВИОНАМС“ АД за периода 2024 - 2026 г. е представена в Електронно-информационната система за публичните предприятия на АППК, вкл. показателите от приетия „реалистичен вариант“ за 2024 година са предоставени в електронен формат по реда на чл.21 от ППЗПП.

На 15.01.2024 г. в МИИ са представени актуализирани финансово-икономически разчети относно очакваното решение на Министерския съвет за финансиране на Дружеството по Закона за публичните предприятия, но към момента не е налична информация по този съществен въпрос.

С изключение на непредвидимите ефекти от съществените рискови обстоятелства, оповестени по-горе, както и ефектите от евентуалното развитие на Дружеството в изпълнение стратегическите цели на Политиката за участие на държавата в публичните предприятия, приета в края на 2022 г., но по която и към момента на изготвяне на финансовия отчет се очакват решения на държавните органи конкретно за АВИОНАМС, няма други важни събития от съществено значение за дейността на Дружеството, които да не са оповестени в приложението към **Годишния финансов отчет към 31.12.2023 г.** и да изискват тяхното отделно оповестяване в настоящия **Доклад за дейността на „АВИОНАМС“ АД за 2023 година.**